

2304.029.30α - 2014

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΑΧΡΟΣ ΑΠΟΡΡΙΤΩ
Ταμ. Υποχρεωτικών
Τις Σειρές Διαδικασίας
Φιλ. 13

Δοσ. 11/6/13
11/6/13

26

Vol 2

Αρ. Φακ.: TET 1022
Αρ. Τηλ.: +357 22714352
Αρ. Φαξ: +357 22378152
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: BSRD@centralbank.gov.cy

6 Ιουλίου 2009

Κύριο Ευθύμιο Μπουλούτα
Διευθύνοντα Σύμβουλο Ομίλου
Marfin Popular Bank Public Co Ltd
Λευκωσία

11/6/13

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
11 JUN 2013
ΕΛΗΦΘΗ
Υπ.

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Αξιότιμε κύριε,

Σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και το σχετικό μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών Ελλάδας και Κύπρου, κλιμάκιο επιθεωρητών μας σε συνεργασία με κλιμάκιο επιθεωρητών της Τράπεζας της Ελλάδος, πραγματοποίησαν επιτόπιο έλεγχο στον Όμιλο της Τράπεζάς σας, με βασικό αντικείμενο την αξιολόγηση των κινδύνων που αναλαμβάνει (πιστωτικού, αγοράς, λειτουργικού), καθώς και θεμάτων εταιρικής διακυβέρνησης, MiFID και επάρκειας των πληροφοριακών συστημάτων.

Από τον έλεγχο αυτό προέκυψε ότι, η Τράπεζα και οι θυγατρικές της είναι σε γενικές γραμμές σωστά οργανωμένες και στελεχωμένες, αναλαμβάνουν εν τούτοις αυξημένους κινδύνους. Ιδιαίτερα, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά των δανείων για επενδυτικούς σκοπούς, όπως μεγάλη διάρκεια με αποπληρωμή στη λήξη, ανεπαρκής κάλυψη με εξασφαλισείς ουσίας καθώς και υψηλή συγκέντρωση ειδικά προς τον όμιλο MIG, προκύπτει ότι η Τράπεζα αναλαμβάνει αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο και ως εκ τούτου απαιτείται η λήψη μέτρων, ώστε να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη διαχείρισή του.

Κατόπιν των ανωτέρω θεωρούμε ότι, απαιτούνται πρόσθετες προβλέψεις και ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων, για την κάλυψη των αυξημένων κινδύνων που αναλαμβάνει.

Προς ενημέρωσή σας, διαβιβάζουμε αντίγραφο του σχετικού πορίσματος ελέγχου και παρακαλούμε για τη διατύπωση των απόψεών σας, σε διάστημα 35 ημερών από τη λήψη αυτού του εγγράφου.

Με εκτίμηση,

Κώστας Πουλλής
Ανώτερος Διευθυντής

Συνημ.: 1 αντίγραφο πορίσματος ελέγχου

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
II. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	3
III. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ	4
1. Αντικείμενο ελέγχου	4
2. Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου.....	5
2.1. Διεύθυνση Μεγάλων Επιχειρήσεων	5
2.2. Διεύθυνση Ναυτιλίας	12
2.3. Γενικά Σχόλια/ Παρατηρήσεις	16
2.4. Εφαρμογή της οδηγίας για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.....	21
3. Διεύθυνση Υποστήριξης Πιστώσεων και Διεθνούς Εμπορίου	22
(ΔΥΠΔΕ)	22
3.1. Υλοποίηση εγκρίσεων	22
3.2. Διαδικασία παρακολούθησης πληρωμής ασφαλιστρών	23
4. Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.....	23
5. Διεύθυνση Χρεών προς Είσπραξη (Debt Collections).....	24
6. Αξιολόγηση κινδύνου αγοράς και διαχείρισης διαθεσίμων	25
6.1. Εσωτερική διακυβέρνηση	25
6.2. Συστήματα μηχανογράφησης	26
6.3. Συναλλαγματικός κίνδυνος	27
6.4. Επιτοκιακός κίνδυνος	27
6.5. Χαρτοφυλάκιο ομολόγων.....	28
6.6. Παράγωγα πιστωτικής προστασίας	28
6.7. Επενδύσεις σε Funds of Hedge Funds.....	28
7. Κερδοφορία Ομίλου	29
8. Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου	31
8.1. Οργανωτική Δομή - Κανονισμοί	31
8.2. Αρμοδιότητες	32
8.3. Μέθοδοι- Διαδικασίες	33
8.4. Ενημέρωση Επιτροπής Ελέγχου.....	34
9. Πολιτική Ασφαλείας, Σχέδιο Συνέχειας Εργασιών και Σχέδιο Ανάκαμψης από καταστροφή.....	35
9.1. Πολιτική Ασφαλείας.....	35
9.2. Σχέδιο Συνέχειας Εργασιών και Σχέδιο Ανάκαμψης από καταστροφή.....	35
10. Μονάδα Πληροφορικής	37
10.1. Ενοποίηση / εκκαθάριση δεδομένων (Data Cleansing).....	37
10.2. Λογική Ασφάλεια.....	37
10.3. Περιμετρική ασφάλεια	39
10.4. Φυσική ασφάλεια	39
10.5. Άλλα Θέματα.....	39
11. Έλεγχος για την Οδηγία MiFID στη MEB.....	40
11.1. Κύρια ευρήματα	40
12. Marfin Leasing A.E.....	41
12.1. Εκτιμήσεις Ακινήτων	41
12.2. Εκτιμήσεις Παγίων (εκτός ακινήτων).....	42
12.3. Πρακτική Πώλησης και Επαναμίσθωσης ή Χρηματοδοτικής Μίσθωσης.....	42
12.4. Συμβάσεις με Επιχειρήσεις Μίσθωσης και Ενοίκιασης Αυτοκινήτων.....	42
12.5. Εγκριτικά Όρια	43
12.6. Επάρκεια προβλέψεων	43
13. Marfin Factors and Forfaiters AE.....	43
13.1. Ρυθμίσεις Χορηγήσεων.....	44
13.2. Εγκριτικά Όρια	44
14. Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος (ETE)	44
1. Στρατηγική	44
2. Ποιότητα της κερδοφορίας	45
3. Οργανωτική και Λειτουργική Δομή της εταιρείας.....	45
4. Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου.....	46
5. Outsourcing δραστηριότητες στη Marfin Egnatia Bank	47
6. Έλεγχος για την Οδηγία MiFID	47

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Όμιλος Marfin Εγνατία Τράπεζας Α.Ε.

Πόρισμα Επιτόπιου Ελέγχου

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με συνεργασία των δύο αρμόδιων εποπτικών αρχών, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), διεξήχθη από κοινού επιτόπιος έλεγχος του Ομίλου Marfin Εγνατία Τράπεζα Α.Ε. (ΜΕΒ), μεταξύ 15 και 23 Μαρτίου 2009. Ο έλεγχος έγινε με βάση τις σχετικές περί άσκησης ελέγχου και εποπτείας, διατάξεις του Ν. 3601/07 και του μνημονίου συνεργασίας που υπογράφηκε, το έτος 2004, από τις ανωτέρω εποπτικές αρχές.

Σκοπός του ελέγχου, όπως αναφέρεται και στις σχετικές εντολές ελέγχου 355/5 (Marfin Εγνατία Τράπεζα Α.Ε.), 356/6 (Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος ΑΕ), 357/7 (Marfin Leasing Α.Ε.) και 358/8 (Marfin Factors and Forfaiters ΑΕ) με ημερομηνία 13.2.2009 της Διεύθυνσης Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος (ΔΕΠΣ) της ΤτΕ, ήταν η αξιολόγηση της κατάστασης των εταιρειών του ομίλου και των κινδύνων που αναλαμβάνουν (πιστωτικού, αγοράς, λειτουργικού), καθώς και θεμάτων εταιρικής διακυβέρνησης, MiFID και επάρκειας των πληροφοριακών τους συστημάτων.

Η προσέγγιση των αντικειμενικών σκοπών του ελέγχου έγινε με τη μέθοδο των προσωπικών συνεντεύξεων με αρμόδια στελέχη, ενώ παράλληλα διενεργήθηκε δειγματοληπτική τεκμηρίωση από επίσημα στοιχεία της τράπεζας.

Επισημαίνεται το καλό επίπεδο συνεργασίας με τη Διοίκηση, τα στελέχη και τους υπαλλήλους της τράπεζας, οι οποίοι παρέιχαν στο κλιμάκιο ελέγχου όσα στοιχεία και πληροφορίες κρίθηκαν αναγκαία για τη διεξαγωγή του ελέγχου.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

II. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Το συμπέρασμα που προκύπτει από τον επιτόπιο εποπτικό έλεγχο είναι ότι, παρόλο που η τράπεζα, είναι σε γενικές γραμμές σωστά οργανωμένη και στελεχωμένη από ικανό προσωπικό, αναλαμβάνει κινδύνους, το ύψος και η φύση των οποίων, προκαλεί τις ανησυχίες των εποπτικών αρχών αναφορικά με τη σωστή και επαρκή διαχείρισή τους.

Συγκεκριμένα, κατά τον έλεγχο μας έχει εντοπισθεί **συγκέντρωση** σε αριθμό κινδύνων:

1. Χορηγήσεις με σκοπό την αγορά μετοχών που ανέρχονται σε €1,3δισ και αντιπροσωπεύουν το 11% του δανειακού χαρτοφυλακίου της τράπεζας (περιλαμβανομένων δανείων συνολικού υπολοίπου €570εκ. που είχαν χορηγηθεί κατά το 2007 για συμμετοχή στην αύξηση κεφαλαίου της MIG) και το 130% της κεφαλαιακής της βάσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008. Σημειώνεται ότι, το αρχικό ποσό δανεισμού για αγορά μετοχών της MIG ανήλθε στα €800εκ. ή στο 101% και 74% της ενοποιημένης κεφαλαιακής βάσης του ομίλου της MEB, κατά τις 30 Ιουνίου 2007 και 31 Δεκεμβρίου 2007, αντίστοιχα. Το πρόγραμμα αποπληρωμής των δανείων αυτών προνοεί την καταβολή μόνο τόκων καθ' όλη τη διάρκεια της χορήγησης, και αποπληρωμή ολόκληρου του ποσού στη λήξη τους, με κύρια πηγή αποπληρωμής τα εισοδήματα από την πώληση των μετοχών.
2. Χορηγήσεις, κυρίως προς τον Όμιλο MIG, όπου κρίνεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις υπήρξε ευνοϊκή μεταχείριση και δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες συνετής τραπεζικής (χαμηλή τιμολόγηση, μεγάλο χρονικό διάστημα αποπληρωμής κλπ), με αποτέλεσμα η τράπεζα να είναι εκτεθειμένη σε αυξημένους κινδύνους. Αναλυτικά οι διαπιστώσεις αυτές παρατίθενται στο σημείο 2.3.2.

Ο όμιλος MEB παρουσιάζει ένα υψηλού κινδύνου προφίλ, με έμφαση στην επενδυτική τραπεζική και σε χρηματιστηριακές δραστηριότητες που παρουσιάζουν αυξημένους κινδύνους, ειδικά εν μέσω της τρέχουσας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Επιπρόσθετα, παρατηρείται ότι η κερδοφορία των εργασιών του Ομίλου στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα αποτελέσματα του 2008, σημείωσε σημαντική πτώση κατά 67,9% (κέρδη προ φόρων από €196,2εκατ. το 2007 σε €62,9εκατ. το 2008), ενώ ζημιές αναμένονται για το α' εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Η μείωση των κερδών είναι αποτέλεσμα του χαμηλού επιτοκιακού περιθωρίου, των

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ζημιών από επανεκτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων και της αύξησης των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

Επισημαίνεται ότι για τα δάνεια, που αναφέρονται στο πόρισμα ελέγχου και χορηγήθηκαν πέραν των καθοριζόμενων στην πιστοδοτική πολιτική της Τράπεζας, τα οποία υπάγονται στις κατηγορίες υψηλού κινδύνου (ΠΔ/ΤΕ 2588/20.08.07 παρ.Β7γ), απαιτείται αυξημένος συντελεστής στάθμισης 150%, εκτός αν έχουν σχηματισθεί προβλέψεις, (ΠΔ/ΤΕ 2588/20.08.07 παρ.Ε12). Επιπρόσθετα για τα δάνεια που δεν εμπίπτουν μεν στις κατηγορίες "υψηλού κινδύνου", σύμφωνα με την ανωτέρω πράξη, ενέχουν όμως αυξημένο κίνδυνο, καθώς η αποπληρωμή τους προβλέπεται ότι θα γίνει εφάπαξ στη λήξη τους και η αρχική διάρκειά τους είναι από 3 έτη και άνω, ο έλεγχος θεωρεί ότι η Τράπεζα θα πρέπει, είτε να σχηματίσει προβλέψεις, είτε να τηρεί πρόσθετα, από τα προβλεπόμενα στο πλαίσιο του πυλώνα Ι, κεφάλαια. Εύλογο ύψος για την πρόσθετη κεφαλαιακή κάλυψη θεωρείται το 50% του μη καλυμμένου από εξασφαλίσεις ανοίγματος.

Αναλυτικά οι διαπιστώσεις του ελέγχου καταγράφονται στις ενότητες που ακολουθούν.

III. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ

1. Αντικείμενο ελέγχου

Ο έλεγχος αποσκοπούσε στην αξιολόγηση της παρούσας κατάστασης του Ομίλου ΜΕΒ, των μελλοντικών προοπτικών του, καθώς και στην αξιολόγηση των κινδύνων που αναλαμβάνει.

Μεγάλη έμφαση δόθηκε στις χορηγήσεις, με στόχο την καταγραφή και αξιολόγηση των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου και την επάρκεια των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

Άλλοι τομείς στους οποίους επεκτάθηκε ο έλεγχος ήταν η αξιολόγηση της:

- Δομής και στελέχωσης του ομίλου.
- Διεύθυνσης Υποστήριξης Πιστώσεων και Διεθνούς Εμπορίου.
- Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.
- Διεύθυνσης Χρεών προς Είσπραξη (Debt Collections).
- Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων.
- Ανάλυσης των οικονομικών στοιχείων/ κερδοφορίας.
- Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

- Πολιτικής Ασφαλείας, και του Σχεδίου Συνέχισης Εργασιών και Σχεδίου Ανάκαμψης από καταστροφή.
- Μονάδας Πληροφορικής.
- Κατάστασης των θυγατρικών εταιρειών: Marfin Leasing A.E., Marfin Factors and Forfaiters A.E., και Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος.

2. Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

Μέσα στα πλαίσια ελέγχου της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου που έχει αναλάβει η Τράπεζα, επικεντρωθήκαμε σε δείγμα πελατών που επελέγη, κυρίως από τα χαρτοφυλάκια της Διεύθυνσης Μεγάλων Επιχειρήσεων καθώς και του Τομέα της Ναυτιλίας.

Η τράπεζα διαθέτει, ήδη, από τον Αύγουστο 2008, τη νέα καταγεγραμμένη πιστοδοτική πολιτική της, όπου καταγράφονται λεπτομερώς οι νέες διαδικασίες αναφορικά με τους στόχους, τα όρια και τις αρμοδιότητες των οργάνων που εμπλέκονται στην παροχή πιστώσεων. Καθορίζονται λεπτομερώς τα εγκριτικά όρια των επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων, καθώς και η εγκριτική διαδικασία. Δημιουργείται επίσης νέο σύστημα αξιολόγησης και ταξινόμησης των πιστοδοτήσεων, με βάση το οποίο αξιολογείται ο σκοπός της χρηματοδότησης, οι πηγές αποπληρωμής, η χρηματοοικονομική ευρωστία του πελάτη και οι παρεχόμενες εξασφαλίσεις. Στο νέο σύστημα αξιολόγησης εκτιμάται αφενός μεν η πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη, ανεξαρτήτως εξασφαλίσεων και ταξινόμησή του σε δεκαβάθμια κλίμακα (Credit Grade), αφετέρου δε η βαθμολογική κατάσταση (δεκαβάθμια κλίμακα) του κάθε πιστοδοτικού ορίου, βάσει των παρεχόμενων εξασφαλίσεων (Risk Grade). Περιγράφεται αναλυτικά το πλαίσιο των εξασφαλίσεων, τα είδη εξασφαλίσεων που γίνονται αποδεκτά από την τράπεζα, καθώς και ο συντελεστής στάθμισής τους. Καταγράφονται επίσης αναλυτικά τα πιστοδοτικά προϊόντα που παρέχει η Τράπεζα καθώς και οι διαδικασίες ένταξης και διαχείρισης πιστούχων στη Διεύθυνση Διαχείρισης Πιστοδοτήσεων Ιδιαίτερης Προσοχής και στη Διεύθυνση Διαχείρισης Εμπλοκών.

2.1. Διεύθυνση Μεγάλων Επιχειρήσεων

Ως πρώτη παρατήρηση, η τράπεζα είναι καλά οργανωμένη, έχει καταρτιστεί εγχειρίδιο πιστωτικής πολιτικής και υπάρχουν οι απαιτούμενες εγκριτικές αρχές για την ορθή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνεται. Παρά ταύτα, από τον δειγματοληπτικό έλεγχο χορηγήσεων, προέκυψαν αδυναμίες, ορισμένες εκ των οποίων θεωρούνται σημαντικές, όπως αναφέρεται στη συνέχεια.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

2.1.1. Χορηγήσεις για αγορά μετοχών

Σύμφωνα με τα στοιχεία που η Τράπεζα έχει υποβάλει προς την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), στο πλαίσιο προετοιμασίας του ελέγχου, οι χορηγήσεις για αγορά μετοχών ανέρχονται σε €1,3δισ και αντιπροσωπεύουν 11% του δανειακού χαρτοφυλακίου της τράπεζας και 130% της κεφαλαιακής της βάσης κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2008.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου εξετάστηκαν, πέραν από τις χορηγήσεις που είχαν δοθεί για την αγορά μετοχών από την έκδοση που είχε γίνει από την MIG το 2007 και το συνολικό υπόλοιπο των οποίων ανέρχεται σε €570εκ. και αριθμός άλλων χορηγήσεων για αγορά μετοχών.

Από τον έλεγχο αυτό προκύπτουν τα ακόλουθα, τα οποία συνιστούν υπερβάσεις της εγκεκριμένης πιστοδοτικής πολιτικής και διαδικασιών, καθώς και παραβάσεις εμπόπτουσες στο πεδίο εφαρμογής της ΠΔΤΕ 2577/9.3.06

- οι χορηγήσεις αυτές είχαν δοθεί αρχικά έναντι σημαντικού καλύμματος μετοχών, αλλά λόγω της γενικότερης πτώσης των τιμών των μετοχών έχει δημιουργηθεί σημαντικό άνοιγμα εξασφαλίσεων, το οποίο οι πελάτες δεν έχουν κληθεί να καλύψουν, όπως προνοούσε η έγκριση
- το πρόγραμμα αποπληρωμής των χορηγήσεων αυτών προβλέπει την καταβολή μόνον τόκων για όλη την περίοδο της χορήγησης και αποπληρωμή ολόκληρου του ποσού της χορήγησης στη λήξη της σε 3-5 χρόνια από την ημερομηνία εκταμίευσής της, ανάλογα με την περίπτωση. Παρόλο που η θέση της τράπεζας είναι ότι οι χορηγήσεις αυτές δόθηκαν, κυρίως, σε πελάτες με μεγάλη οικονομική επιφάνεια, από το δείγμα των πελατών που εξετάστηκαν, παρατηρήθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι πιστούχοι είναι εταιρείες για τις οποίες δεν υπάρχουν στοιχεία για την οικονομική τους κατάσταση και δεν έχουν ληφθεί οι προσωπικές εγγυήσεις των φορέων τους, όπως Αρχιπέλαγο Α.Ε, Cobisco Ltd, Eurohellenic Α.Ε. και Elloria Maritime S.A. Συνεπώς, υπάρχει αβεβαιότητα για την αποπληρωμή τους κατά την ημερομηνία λήξης των χορηγήσεων, σε περίπτωση που η αξία των ενεχυρασμένων μετοχών παραμείνει ως έχει και δεν θα καλύπτει το ποσό της χορήγησης ή θα υπάρχει αδυναμία ρευστοποίησής τους.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

- όπως αναφέρει σε σημειώματά του και ο Εσωτερικός Ελεγκτής της τράπεζας, έχουν παρατηρηθεί σημαντικές παρατυπίες (λάθη και παραλείψεις στη συμπλήρωση των συμβατικών εγγράφων των δανείων και εξασφαλίσεων, π.χ. Almirande Amadora S.A.) και κενά (μη ύπαρξη εγκεκριμένου εισηγητικού, π.χ. Magnum Maritime S.A.) στις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν κατά τη χορήγηση των εν λόγω δανείων. Επιπρόσθετα, υπήρχαν περιπτώσεις όπου οι όροι που τέθηκαν από τις εγκριτικές αρχές δεν τηρήθηκαν (κάλυψη εξασφαλίσεων μικρότερη από την προβλεπόμενη βάσει των συμβατικών όρων κάθε δανείου, π.χ. Ίδρυμα Ορμύλια). Σημαντικές από αυτές τις παρατυπίες παραμένουν μέχρι και σήμερα, μετά την παρέλευση σχεδόν δύο χρόνων, χωρίς να έχουν αρθεί.

2.1.2. Δάνεια για επενδυτικούς σκοπούς προς τον όμιλο MIG και λοιπούς πελάτες

Τα συνολικά υπόλοιπα άμεσων χορηγήσεων του ομίλου της ΜΕΒ στις 31 Δεκεμβρίου 2008 προς τον όμιλο MIG, τον όμιλο Φράγκου, τον όμιλο Βενιάμη, τον όμιλο Κούμπα, τον όμιλο Πηλαδάκη, το IRF European Finance Investments Ltd, την Eurohellenic A.E. και τον Φρέρη Στέλιο ανέρχονταν σε €1,8δισ (14% του δανειακού χαρτοφυλακίου του ομίλου ΜΕΒ), από τα οποία €373εκ. (ποσοστό 20,7%) καλύπτονταν με δεσμευμένες καταθέσεις. Από την εξέταση των φακέλων των ομίλων αυτών προέκυψαν τα πιο κάτω:

- Όμιλος MIG: α) χρηματοδότηση ύψους €30εκ. για αγορά μετοχών της Κυπριακής εταιρείας Cyprus Tourism and Development Co Ltd (ιδιοκτήτρια ξενοδοχείου Hilton), β) χρηματοδότηση ύψους €28,5εκ. για αγορά των μετοχών της Κυπριακής εταιρείας Christis Dairies, γ) χρηματοδότηση ύψους €19εκ. για αγορά μετοχών της ΛΗΤΩ Συμμετοχών Α.Ε., δ) χορήγηση προς την Vivartia ύψους €4εκ. για επενδυτικούς σκοπούς χωρίς εξασφαλίσεις και ε) χρηματοδότηση €220εκ. προς το Διαγνωστικό και Θεραπευτικό Κέντρο Αθηνών «Υγεία» Α.Ε. για επενδυτικούς σκοπούς και κεφάλαιο κίνησης με εξασφάλιση ισόποση κατάθεση. Σχόλια για τους όρους της δανειοδότησης και τις εξασφαλίσεις παρατίθενται στο σημείο 2.3.2. πιο κάτω.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

- **Όμιλος Φράγκου:** χορηγήσεις ύψους €40,3εκ. για αγορά μετοχών της MIG με τιμολόγηση τριμηνιαίο Euribor + 2%. Ως εξασφάλιση η τράπεζα έλαβε μετοχές MIG, ενώ το πρόγραμμα αποπληρωμής προνοεί την καταβολή μόνο τόκων για όλη την περίοδο της χορήγησης και αποπληρωμή ολόκληρου του ποσού της χορήγησης στη λήξη, σε πέντε έτη από την ημερομηνία χορήγησης τους. Επιπρόσθετα, χορηγήθηκε με τη μορφή τρεχούμενου λογαριασμού ποσό \$152εκ. για επενδυτικούς σκοπούς, με τιμολόγηση Libor + 2%, και εξασφάλιση μετοχές IRF και Navios.
- **Όμιλος Βενιάμη:** α) χορηγήσεις ύψους €70,8εκ. για αγορά μετοχών MIG με τιμολόγηση τριμηνιαίο Euribor + 0,75% και β) χορηγήσεις ύψους ΗΠΑ\$134εκ. με τιμολόγηση τριμηνιαίο Libor + 1,5% για αγορά μετοχών του IRF. Οι χορηγήσεις εξασφαλίζονται με τις μετοχές και το πρόγραμμα αποπληρωμής των χορηγήσεων αυτών προβλέπει την καταβολή μόνο τόκων για όλη την περίοδο της χορήγησης και αποπληρωμή ολόκληρου του ποσού των χορηγήσεων στη λήξη τους, πέντε έτη από την ημερομηνία εκταμίευσης τους.
- **Όμιλος Κούμπα:** α) χορηγήσεις ύψους €4,5εκ. για αγορά μετοχών της MIG με επιτόκιο εξαμηνιαίο Euribor +2%, β) χορήγηση ύψους €31εκ. για επενδυτικούς σκοπούς με αποπληρωμή εφάπαξ στα τρία έτη και εξασφάλιση μετοχές της Greek Information Technology Holding AE (μέτοχος στην Singular Logic που ανήκει στον όμιλο MIG), της Singular Logic, της MIG και της BEK, γ) χορήγηση ύψους €70εκ. σε αλληλόχρεο λογαριασμό για αγορά μετοχών εισηγμένων στο ΧΑ με τιμολόγηση μηνιαίο Euribor +1,8% και εξασφάλιση διάφορες μετοχές, μεταξύ των οποίων και 330 χιλιάδες μετοχές της Marfin Popular Bank (MPB), δ) προσωπικά δάνεια ύψους €1εκ. έκαστο προς τους Κούμπα Μιχαήλ και Χαρίκλεια για αγορά μετοχών MIG και προσωπικό δάνειο ύψους €10εκ. προς τον Κούμπα Γεώργιο για επενδυτικές ανάγκες με τιμολόγηση τριμηνιαίο Euribor +1,5%, αποπληρωμή εφάπαξ στα τρία έτη και εξασφάλιση μετοχές της MIG και της Κούμπας Α.Ε. Συμμετοχών. Επισημαίνεται ότι, ο όμιλος Κούμπα βρίσκεται σε δεινή οικονομική κατάσταση. Συγκεκριμένα, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008 υπέστη ζημιά της τάξης των €70εκ., έχει πολύ ψηλό δανεισμό, πέραν των €200εκ., εκ των οποίων πέραν των €160εκ. αποτελούν βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, ενώ παρουσιάζει και αρνητική καθαρή θέση,

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

πέραν των €30εκ. Ως αποτέλεσμα, η μετοχή του ομίλου που είναι εισηγμένη στο ΧΑ έχει τεθεί υπό επιτήρηση και υπάρχουν έντονες ανησυχίες κατά πόσον ο όμιλος θα μπορέσει να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Ως εκ τούτου, θεωρείται ότι απαιτείται πρόβλεψη για το ακάλυπτο από εξασφαλίσεις μέρος των χρηματοδοτήσεων.

- **Όμιλος Πηλαδάκη:** α) χορηγήσεις €43,3εκ. προς την εταιρεία Anakon Investments Ltd (μέτοχος Πηλαδάκης) με τιμολόγηση τριμηνιαίο Euribor + 2,5% για τα €27,8εκ. (δάνειο για αγορά μετοχών) και ετήσιο Euribor + 3% για τα €15,5εκ. (δάνειο για κεφάλαιο κίνησης και εξόφληση υφιστάμενου ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού) και εξασφάλιση μετοχές της ίδιας εταιρείας και της Theros International (ιδιοκτήτης καζίνο Ρίο, μέτοχοι Anakon 60%, MIG 40%. Σημειώνεται ότι η MIG ανακοινώνει στην ιστοσελίδα της ότι ελέγχει την Theros International σε ποσοστό 55% και την περιλαμβάνει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της. Ως εκ τούτου, θα πρέπει οι πιο πάνω εταιρείες να περιλαμβάνονται στις συνολικές χρηματοδοτήσεις προς τον όμιλο MIG), β) προσωπική χορήγηση προς τον κ. Πηλαδάκη ύψους €9,7εκ. για κάλυψη επενδυτικών αναγκών, με εξασφάλιση μετοχές της Vivere Entertainment AE (καζίνο Θράκης, 34% μέτοχος Πηλαδάκης). Το πρόγραμμα αποπληρωμής όλων των χορηγήσεων αυτών προνοεί την καταβολή μόνο τόκων για όλη την περίοδο της χορήγησης και αποπληρωμή ολόκληρου του ποσού των χορηγήσεων στη λήξη τους, πέντε έτη από την ημερομηνία εκταμίευσής τους.
- **IRF European Finance Investments Ltd:** χορηγήσεις ύψους €270εκ. για επενδυτικούς σκοπούς, οι οποίες καλύπτονται με μετοχές των εταιρειών MIG και Υγεία. Το δάνειο αυτό προϋπήρχε της συγχώνευσης των τριών τραπεζών, φέρει επιτόκιο Euribor + 2,25% και έληγε Σεπτέμβριο 2009, με εφάπαξ αποπληρωμή στη λήξη του. Με πρόσφατη έγκριση η λήξη και αποπληρωμή του αναβλήθηκαν για ακόμα δύο χρόνια, μέχρι τον Σεπτέμβριο 2011, χωρίς οποιαδήποτε άλλη τροποποίηση στους αρχικούς όρους του δανείου.
- **Eurohellenic A.E.:** χορήγηση €78εκ. για αγορά μετοχών της Vinaritia, η οποία προβλέπεται ότι θα εξοφληθεί με την καταβολή μόνο τόκων για όλη την περίοδο και καταβολή του κεφαλαίου στη λήξη, σε πέντε έτη από την ημερομηνία

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

εκταμίευσής. Σε αναθεώρηση που έγινε εγκρίθηκε μείωση της τιμολόγησης από Euribor + 1,4% σε Euribor + 0,9%.

- **Φρέρης Στέλιος:** χορήγηση ύψους €15εκ. για αγορά του 49% των μετοχών της εταιρείας Everest (το 51% ανήκει στην Vivartia), με επιτόκιο μηνιαίο Euribor +1,25%, αποπληρωμή με την καταβολή μόνον τόκων για όλη την περίοδο της χορήγησης και αποπληρωμή ολόκληρου του ποσού της χορήγησης στη λήξη της τον Ιούνιο, 2010. Ως εξασφάλιση η τράπεζα κατέχει μετοχές της Vivartia, όπου παρουσιάζεται άνοιγμα στις εξασφαλίσεις λόγω πτώσης της τιμής της μετοχής.

- Στα ανωτέρω δάνεια για επενδυτικούς σκοπούς, παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση στην τιμολόγησή τους, σε αρκετές δε περιπτώσεις η τιμολόγηση των χορηγήσεων φαίνεται, εκ πρώτης όψεως, χαμηλή σε σχέση με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο .

Ως εκ τούτου, παρακαλούμε, όπως μας ενημερώσετε για τη συνολική καθαρή απόδοση των δανείων αυτών σε σχέση με τις συνολικές χορηγήσεις για τον κάθε ένα από τους πιο πάνω ομίλους. Επίσης, όπως μας πληροφορήσετε για εναλλακτικές πηγές αποπληρωμής των πιο πάνω χορηγήσεων κατά την ημερομηνία λήξης τους, αλλά και τι μέτρα προτίθεται να λάβει η τράπεζα σε περίπτωση αδυναμίας των πιστούχων να εξοφλήσουν τις χορηγήσεις στη λήξη τους, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική μείωση της αξίας των μετοχών που αγοράστηκαν, το ενδεχόμενο μη ανάκαμψης των αξιών μέχρι τη λήξη των χορηγήσεων και την ενδεχόμενη δυσκολία ρευστοποίησης τόσο μεγάλου αριθμού μετοχών.

Έχοντας υπόψη τη σχέση που υπάρχει μεταξύ του ομίλου MPB και του ομίλου MIG, δημιουργείται η εντύπωση ότι οι στενοί δεσμοί που υπάρχουν μεταξύ των δύο ομίλων διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην έγκριση των χορηγήσεων αυτών. Παρακαλούμε όπως έχουμε τις παρατηρήσεις σας επί τούτου.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

2.1.3 Λοιπές παρατηρήσεις για το δείγμα πελατών που εξετάστηκαν

Πιο κάτω αναφέρονται περιπτώσεις όπου, είτε δεν τηρήθηκε η πιστωτική πολιτική της τράπεζας (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06), είτε οι όροι και ο σκοπός της χορήγησης δεν συνάδουν με συνετή τραπεζική πρακτική.

Dubai Financial Group L.L.C.: βραχυπρόθεσμη χορήγηση ύψους ΗΠΑ\$25εκ. για κάλυψη αναγκών του πιστούχου, με λήξη στις 30 Ιουνίου 2009, χωρίς καμία εξασφάλιση, πλην της εκχώρησης των μερισμάτων της MPB και MIG. Η εκταμίευση του δανείου έγινε με αντίγραφο της σύμβασης, ενώ το πρωτότυπο λήφθηκε εκ των υστέρων.

- **Cobisco:** χορήγηση ύψους €3,9εκ. για αγορά του 11,9% των μετοχών της εταιρείας Vivere (κύριος μέτοχος Πηλαδάκης), τιμολόγηση ετήσιο Euribor + 1,55%, καταβολή μόνο τόκων για όλη την περίοδο της χορήγησης και αποπληρωμή ολόκληρου του ποσού της χορήγησης στη λήξη της, πέντε έτη από την εκταμίευση. Ως εξασφάλιση η τράπεζα κατέχει μετοχές της Vivere, των οποίων η τρέχουσα αξία μειώθηκε σημαντικά. Παρά ταύτα, η τράπεζα δεν έχει ζητήσει επιπρόσθετα καλύμματα.
- **Αρτοβιομηχανία Καραμολέγκος Α.Ε.:** ποσό ύψους €12εκ., από το ομολογιακό δάνειο συνολικού ποσού €30εκ. οκταετούς διάρκειας, πληρωτέο στη λήξη του.
- **Ιερά Μονή Σίμωνος Πέτρου (τραπεζική πρακτική):** : σύνολο χορηγήσεων ύψους €83,3εκ. με επιτόκιο τριμηνιαίο Euribor +1% από MEB (€61,3εκ.) και Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος (ETE) (€22εκ.), από το οποίο [ποσό ύψους €50,25εκ. χορηγήθηκε για αγορά μετοχών της MIG, με αποπληρωμή εφάπαξ στη λήξη του, πέντε έτη από την εκταμίευση, από τη ρευστοποίηση των μετοχών. Το υπόλοιπο ποσό της χορήγησης δόθηκε για σκοπούς κεφαλαίου κίνησης (€7εκ.) και για εξόφληση δανείου με άλλη τράπεζα ύψους €26εκ. που είχε δοθεί για αγορά ακινήτων. Η αποπληρωμή του ποσού αυτού είναι σε τριμηνιαίες δόσεις, με λήξη τριάντα χρόνια από την εκταμίευση. Εξασφαλίσεις αποτελούν δεσμευμένες καταθέσεις ύψους €10εκ., προσημειώσεις ακινήτων ύψους €37,35εκατ. και μετοχές MIG €17,9εκατ (αποτίμηση 19.3.09). Επίσης, έχει εγκριθεί χορήγηση ύψους €40εκ. με επιτόκιο μηνιαίο Euribor

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

+1% για επένδυση στο προϊόν Chooser deposit, το οποίο προσφέρει η τράπεζα και στοχεύει στην επίτευξη κέρδους από τις μεταβολές στις ισοτιμίες των νομισμάτων.

- **Μονή Εμμαούς:** σύνολο χορηγήσεων ύψους €60εκ., με επιτόκιο τριμηνιαίο Euribor +1% από ΜΕΒ (€35εκ.) και ΕΤΕ (€25εκ.), από το οποίο τα €35,4εκ. χρηματοδότησαν αγορά ακινήτων και τα υπόλοιπα €24,6εκ. δόθηκαν ως κεφάλαιο κίνησης και για άλλες επενδύσεις. Ως εξασφάλιση για το σύνολο των χορηγήσεων, η τράπεζα κατέχει προσημειώσεις επί ακινήτων ύψους €55,77εκατ., εκχώρηση ενοικίων περίπου €2εκατ το χρόνο και μετοχές του ομίλου (κυρίως MIG) αξίας περίπου €5εκατ. Η αποπληρωμή για το μέρος των χορηγήσεων που χρηματοδότησαν τα ακίνητα (€35,4εκ.) έχει καθοριστεί σε 40 έτη, με πενταετή περίοδο χάριτος και τριμηνιαίες δόσεις για την υπόλοιπη περίοδο. Όσον αφορά τη χορήγηση για επενδυτικούς σκοπούς και κεφάλαιο κίνησης, η αποπληρωμή θα γίνει εφάπαξ στη λήξη, 40 έτη μετά την εκταμίευση. Η μεγάλη περίοδος αποπληρωμής που έχει καθορισθεί, με εφάπαξ ποσό στη λήξη, ενδεχομένως να υποδηλοί δυσκολίες στην αποπληρωμή της χορήγησης. Επίσης, έχει εγκριθεί χορήγηση ύψους €20εκ. προς την εταιρεία Elloria Maritime S.A. του Ομίλου της Μονής Εμμαούς, με επιτόκιο μηνιαίο Euribor +1% για επένδυση στο προϊόν Chooser deposit, το οποίο προσφέρει η τράπεζα και στοχεύει στην επίτευξη κέρδους από τις μεταβολές στις ισοτιμίες των νομισμάτων.

2.2. Διεύθυνση Ναυτιλίας

Το ναυτιλιακό χαρτοφυλάκιο της τράπεζας ανερχόταν στις 15 Μαρτίου 2009 γύρω στο €1,93δισ, εκ του οποίου ο έλεγχος κάλυψε υπόλοιπα ύψους περίπου €1,28δισ ή ποσοστό 66%. Συνοπτικά, η ποιότητα του ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου κρίνεται ως ικανοποιητική, ενώ θετικά κρίνεται και η τεχνογνωσία του προσωπικού της Διεύθυνσης Ναυτιλίας. Παρά ταύτα, έχουν εντοπισθεί κάποιοι τομείς που παρουσιάζουν αδυναμίες και χρήζουν βελτίωσης, ως ακολούθως:

2.2.1 Διαβάθμιση πελατών

Η τράπεζα χρησιμοποιεί 10βάθμια κλίμακα διαβάθμισης των πελατών. Παρά ταύτα, η συντριπτική πλειοψηφία των πελατών της ναυτιλίας έχουν ταξινομηθεί στη βαθμίδα 5, το οποίο

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

καθιστά το σύστημα διαβάθμισης αδόκιμο και μη παραγωγικό. Η σωστή εφαρμογή του συστήματος διαβάθμισης και η χρήση του συνόλου των 10 βαθμίδων, ανάλογα με τον πιστωτικό κίνδυνο του κάθε πελάτη, αποτελεί σημαντικό εργαλείο στα χέρια της τράπεζας, το οποίο δύναται να συμβάλει στην έγκαιρη αναγνώριση των κινδύνων, καθώς και στην ορθολογιστική τιμολόγηση των χορηγήσεων. Επιπλέον, η διαβάθμιση θα πρέπει να ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή σε έκτακτες περιπτώσεις οικονομικών κρίσεων.

2.2.2. Αναθεωρήσεις ορίων

Παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ότι τα όρια χρηματοδοτήσεων για σημαντικό αριθμό πιστούχων δεν έχουν έγκαιρα αναθεωρηθεί (π.χ. όμιλοι Σπανός, Λαιμός, Ν. Φράγκος). Η τράπεζα θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα στην αναθεώρηση όλων των ορίων των πιστούχων όπου παρουσιάζεται καθυστέρηση, ούτως ώστε να υπάρξει σωστή αξιολόγηση της τρέχουσας οικονομικής τους κατάστασης. Κατά την αναθεώρηση θα πρέπει, επίσης, να λαμβάνονται και να αξιολογούνται πρόσφατα οικονομικά στοιχεία των πιστούχων, όπως οικονομικές καταστάσεις, κατάσταση ταμειακών ροών, ναύλοι πλοίων, κ.α.

2.2.3. Ρυθμίσεις / Παρακολούθηση χρηματοδοτήσεων αυξημένου κινδύνου

Η Τράπεζα θα πρέπει να καθιερώσει μηχανισμό αναγνώρισης των χορηγήσεων για τις οποίες έχει γίνει ρύθμιση. Οι εν λόγω χορηγήσεις θα πρέπει να χαρακτηρίζονται, ούτως ώστε να είναι εφικτή η εύκολη αναγνώριση και παρακολούθησή τους.

- Στο παρόν στάδιο δεν υπάρχουν καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών. Η τράπεζα όμως δεν έχει συντάξει οποιαδήποτε κατάσταση με τα δάνεια που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο, είτε λόγω παλαιότητας των πλοίων που δεν καλύπτουν ικανοποιητικά το υπόλοιπο χρηματοδότησης, είτε λόγω μειωμένων ναύλων που δεν καλύπτουν τα ετήσια τοκοχρεολύσια. Εκτιμάται ότι η τράπεζα θα πρέπει να εξετάσει όλες τις χρηματοδοτήσεις, να εντοπίσει εκείνες που παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο, ώστε αυτές να παρακολουθούνται με ιδιαίτερη προσοχή και να προβεί στις ενδεδειγμένες ενέργειες, όπως τυχόν υποβάθμιση της διαβάθμισης, ενίσχυση εξασφαλίσεων, τυχόν αναδιάρθρωση και ενημέρωση της διοίκησης. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι παρακάτω περιπτώσεις που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο:

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

- Όμιλος Ζολώτα για τις εταιρίες Grand Anemi & Grand Union με υπόλοιπο \$104εκ., για τις οποίες οι ναύλοι το 2009 δεν καλύπτουν τα ετήσια τοκοχρεολύσια.
- Όμιλος Λαιμού για την εταιρία Naval Sea Marine με υπόλοιπο \$29,7εκ., όπου λόγω πτώσης των ναύλων ενδέχεται να απαιτηθεί παράταση του δανείου για να μειωθούν οι δόσεις.
- Όμιλος I. & N. Φράγκου για την εταιρία Three Stars Maritime με υπόλοιπο \$96,2εκ., για την οποία οι ναύλοι το 2009 καλύπτουν οριακά τα ετήσια τοκοχρεολύσια.
- Όμιλος Λιγνός με υπόλοιπο \$107εκ., όπου έχει ήδη υπάρξει αναστολή δόσεων (σύμφωνα και με τους όρους του δανείου). Επιπρόσθετα, οι σημερινοί ναύλοι δεν καλύπτουν τις δόσεις του 2009 (μετά την αναστολή που αναφέρεται πιο πάνω) και ενδέχεται να γίνει νέα παράταση του δανείου, αν δεν υπάρξει σημαντική αύξηση των ναύλων.

2.2.4. Ηλικίες πλοίων

Τα μεταχειρισμένα πλοία που χρηματοδοτούνται αφορούν κυρίως πλοία ξηρού φορτίου και δεξαμενόπλοια. Σε ποσοστό 41,8% τα πλοία είναι ηλικίας άνω των 25 ετών, σε ποσοστό 18% από 20 έως 24 ετών και σε ποσοστό 40,2% είναι μικρότερης ηλικίας. Το ποσοστό των πλοίων άνω των 25 ετών θεωρείται υπερβολικά μεγάλο, αλλά σημειώνεται ότι σε αυτό αντιστοιχεί μικρό μέρος των χρηματοδοτήσεων της τράπεζας προς τη ναυτιλία. Σημειώνεται ότι ο χρόνος αποπληρωμής των δανείων συνδέεται και με την ηλικία των πλοίων, με συνέπεια χρηματοδοτήσεις σε πλοία μεγάλης ηλικίας να πρέπει να εξοφληθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα, επιπρόσθετα δε σε περιόδους κρίσης δεν υπάρχουν περιθώρια παράτασης του χρόνου εξόφλησης των δανείων αυτών.

2.2.5. Εκτιμήσεις πλοίων

Ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης διεθνούς κρίσεως, οι επαγγελματίες εκτιμητές αδυνατούν να εκφέρουν άποψη όσον αφορά τις τρέχουσες αξίες των πλοίων. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα σε σχέση με την εξασφαλιστική αξία των πλοίων τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί, και το βαθμό κινδύνου στον οποίο η τράπεζα είναι εκτεθειμένη. Συναφώς, ενδείκνυται όπως η τράπεζα

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

συνεχίσει να εφαρμόζει συντηρητική πολιτική αναφορικά με νέες χρηματοδοτήσεις.

2.2.6. Τιμολόγηση

Η εκτίμηση του ελέγχου, όσον αφορά την τιμολόγηση των χορηγήσεων, είναι ότι για ορισμένους πιστούχους αυτή κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα και δεν αντικατοπτρίζει τον κίνδυνο στον οποίο είναι εκτεθειμένη η τράπεζα. Ενδεικτικά, αναφέρεται η περίπτωση του ομίλου Πριόβολου, ο οποίος αποτελεί το μεγαλύτερο πιστούχο της τράπεζας, με συνολική ειλημμένη υποχρέωση της τάξης των \$612εκ., όπου η χρηματοδότηση αφορά μόνο ένα ειδικό είδος πλοίου (μεταφορά αυτοκινήτων) και η τιμολόγηση ανέρχεται μόλις στο Libor + 1%. Λόγω των προβλημάτων στην αυτοκινητοβιομηχανία και του μεγάλου ανοίγματος, απαιτείται στενή και συνεχής παρακολούθηση του συγκεκριμένου δανείου και, στο βαθμό που το επιτρέπουν οι συνθήκες, μείωση του αναληφθέντος κινδύνου.

2.2.7. Έλεγχος από τον Εσωτερικό Ελεγκτή της τράπεζας

Ο εσωτερικός ελεγκτής του ομίλου δεν έχει πραγματοποιήσει οποιονδήποτε έλεγχο του ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου μετά τη συγχώνευση των τριών τραπεζών. Έχοντας υπόψη την παγκόσμια οικονομική κρίση και τη δυσμενή επίδρασή της στην παγκόσμια ναυτιλία, καθώς και το σημαντικό ποσοστό του ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου σε σχέση με το συνολικό χαρτοφυλάκιο της τράπεζας, η άποψη μας είναι ότι ενδείκνυται η διεξαγωγή του εν λόγω ελέγχου από τον εσωτερικό ελεγκτή (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 Να και παράρτημα 3), ούτως ώστε να επισημανθούν τυχόν αδυναμίες που πιθανό να υπάρχουν στις διαδικασίες που ακολουθούνται και που πιθανόν να εκθέσουν την τράπεζα σε μελλοντικούς κινδύνους.

2.2.8. Δικηγορικό γραφείο "Βγενόπουλος & Συνεργάτες"

Όπως αναφέρεται στο εγχειρίδιο πολιτικής της Διεύθυνσης Ναυτιλίας της τράπεζας, τα δικηγορικά γραφεία τα οποία παρέχουν υπηρεσίες στην τράπεζα, σε σχέση με θέματα Ναυτιλιακού Δικαίου, είναι δύο, εκ των οποίων το κυρίως γραφείο με το οποίο συνεργάζεται η τράπεζα είναι το "Βγενόπουλος & Συνεργάτες". Έχοντας υπόψη τη σχέση του κ. Α. Βγενόπουλου, ο οποίος είναι εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου τόσο της MPB όσο και της MEB, με το εν λόγω γραφείο, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης και

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

σωστής εταιρικής διακυβέρνησης, η τράπεζα θα πρέπει να ανακοινώνει τη συνεργασία αυτή στις οικονομικές της καταστάσεις, μαζί με τυχόν πληρωμές που γίνονται προς το γραφείο αυτό.

2.3. Γενικά Σχόλια/ Παρατηρήσεις

2.3.1. Παραβίαση εγκριτικών ορίων (διαδικασίες πιστοδοτήσεων – ΠΔΤΕ 2577/9.3.06.

Από τον έλεγχο προέκυψε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις χορηγήθηκαν διευκολύνσεις χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της τράπεζας, όπως προνοείται από τα εγκριτικά όρια που ο όμιλος έχει θέσει. Συγκεκριμένα, διευκολύνσεις ύψους \$83εκ. χορηγήθηκαν στις 16 Φεβρουαρίου 2009 στην εταιρεία Surf Maritime Co. ET. AL, του ομίλου της κας Α. Φράγκου, με έγκριση από το Credit Committee II, αντί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Αξιοσημείωτο είναι, επίσης, το γεγονός ότι παραχωρήθηκαν αυξήσεις του ορίου της εταιρείας Ράδιο Κορασίδη κατά €2,5εκ. και €5εκ. στις 4 Φεβρουαρίου 2009 και στις 16 Μαρτίου 2009, αντίστοιχα, χωρίς την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου. Επισημαίνεται ότι οι χορηγήσεις αυτές (προς Ράδιο Κορασίδη) έγιναν με κάλυμμα ισόποση δεσμευμένη κατάθεση.

2.3.2. Περιπτώσεις συνομολόγησης όρων που αποκλίνουν από την τραπεζική πρακτική

Έχει εντοπισθεί αριθμός περιπτώσεων ευνοϊκής μεταχείρισης πιστούχων, όπου ο χειρισμός από πλευράς Τράπεζας δεν φαίνεται να είναι συμβατός με τη συνετή τραπεζική πρακτική. Οι Εποπτικές αρχές εκφράζουν την ανησυχία τους, αναμένουν δε ενημέρωση για τα μέτρα που προτίθεστε να λάβετε για τη διόρθωση και αποφυγή στο μέλλον περιπτώσεων προνομιακής μεταχείρισης, όπως οι αναφερόμενες στη συνέχεια:

Όμιλος MIG (Ειδική σχέση εμπίπτουσα στην ΠΔΤΕ 2606/21.02.2008

Στις 31 Δεκεμβρίου 2008 εγκρίθηκε αύξηση του ορίου στον ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό της εταιρίας Ράδιο Κορασίδη ύψους €50εκ. χωρίς να στοιχειοθετείται ο σκοπός της εν λόγω αύξησης. Επιπρόσθετα, η έγκριση από το Δ.Σ. προνοούσε την

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ισόποση ενεχύραση μετρητών της MIG, καθώς και την εταιρική εγγύηση της MIG. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν έχει τηρηθεί ο όρος που προέβλεπε τη λήψη δεσμευμένης κατάθεσης και εταιρικής εγγύησης της MIG. Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται στην ενότητα υπ' αριθμό 5 πιο κάτω, απαιτείται πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις ύψους €77,7εκ. σε σχέση με την εταιρεία Ράδιο Κορασίδης.

Επιπρόσθετα, κατά την ίδια ημερομηνία, εγκρίθηκε όριο σε ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό ύψους €220εκ. με τιμολόγηση Euribor 1 μηνός + 2% περιθώριο, στην εταιρεία Διαγνωστικό και Θεραπευτικό Κέντρο Αθηνών ΥΓΕΙΑ ΑΕ, το οποίο εξασφαλίζεται με ισόποση δεσμευμένη κατάθεση σε λογαριασμό της MIG. Η εξασφάλιση αποτελείται από 5 δεσμευμένες καταθέσεις, συνολικού ποσού ύψους €220εκ. που φέρουν επιτόκια από 2,204% μέχρι 4,35%. Αξίζει να σημειωθεί ότι για τις ανανεώσεις των τριών από τους πέντε καταθετικούς λογαριασμούς, στις 5 Φεβρουαρίου 2009 και 24 Μαρτίου 2009, παραχωρήθηκε επιτόκιο ψηλότερο του τρέχοντος χρεωστικού επιτοκίου που έφερε ως τιμολόγηση ο ανοικτός αλληλόχρεος λογαριασμός τον οποίο εξασφάλιζαν. Προνομιακό καταθετικό επιτόκιο έχει, επίσης, παραχωρηθεί στην ενεχύραση δεσμευμένης κατάθεσης στο όνομα της εταιρείας Διαγνωστικό και Θεραπευτικό Κέντρο Αθηνών ΥΓΕΙΑ ΑΕ ύψους €70εκ. ημερομηνίας 9 Ιανουαρίου 2009, με επιτόκιο 4,2%, η οποία εξασφαλίζει λογαριασμούς του εν λόγω ομίλου που φέρουν περιθώριο επιτοκίου Euribor 1 ή 3 μηνών, + 0,90% μέχρι 1,2%. Σημειώνεται ότι όλες οι μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις του ομίλου ΥΓΕΙΑ ΑΕ έχουν αναθεωρηθεί, με αποπληρωμή μόνο τόκων και είναι πληρωτέες στο σύνολό τους κατά την ημερομηνία λήξης των δανείων.

Σημαντικό είναι, επίσης, το γεγονός ότι, κατά την έγκριση ή αναθεώρηση των λογαριασμών εταιρειών του ομίλου MIG συμμετέχει και ο κ. Α. Βγενόπουλος, παρότι κατέχει και τη θέση του Εκτελεστικού Αντιπροέδρου της MIG, γεγονός που αποτελεί ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 και παράρτημα 6) και αναμένουμε από την Τράπεζα να προβεί σε άμεσα διορθωτικά μέτρα.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι, σε συνάντηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 2007, αναφορικά με τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει στην τιμή της

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

μετοχής της MIG η υποχρεωτική ρευστοποίηση των μετοχών της που κρατούνται ως εξασφάλιση, αναφέρθηκε ότι «με βάση τη δεδομένη ρευστότητα και πρόθεση του Ομίλου να στηρίξει τη μετοχή, ο πιστωτικός κίνδυνος από την ενδεχόμενη μείωση της αξίας των εξασφαλίσεων είναι αμελητέος».

Όμιλος IRF European Finance Investments Ltd

Ολόκληρο το δάνειο της εταιρείας IRF European Finance Investments Ltd, ύψους €230εκ. με την τράπεζα και €40εκ. με την ΕΤΕ, έχει αναθεωρηθεί, με παράταση στη λήξη του κατά δύο χρόνια και εφάπαξ αποπληρωμή στη λήξη του δανείου.

Επίσης, ο έλεγχός μας κατέδειξε ότι στο εγκριτικό κλιμάκιο που αποφασίστηκε η μείωση της ελάχιστης απαιτούμενης κάλυψης, που είχε δοθεί τον Μάρτιο του 2007, συμμετείχε και ο κ. Α. Βγενόπουλος, παρά το γεγονός ότι είναι από τους κύριους μετόχους της εταιρείας και κατέχει ποσοστό πέραν του 10%. Επιπρόσθετα, στην ανανέωση των δανείων στις 22 Οκτωβρίου 2008, όπου εγκρίθηκε από το Credit Committee II η παράταση αποπληρωμής κατά δύο χρόνια, συμμετείχε και πάλιν ο κ. Α. Βγενόπουλος. Και στην περίπτωση αυτή διαφαίνεται σύγκρουση συμφερόντων (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 και παράρτημα 6) και αυξημένη έκθεση σε κίνδυνο της Τράπεζας.

MIG Leisure Ltd

Στις 9 Αυγούστου 2007 η ΕΤΕ ενέκρινε χορήγηση προς την εταιρεία MIG Leisure Ltd, υπό τη μορφή Ορίου ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού ύψους €60εκ., για τη χρηματοδότηση της εξαγοράς του 64,3% της εταιρείας Cyprus Tourism Development Company Ltd (CTDC Ltd). Η εταιρεία MIG Leisure Ltd ήταν νεοσύστατη και αποκλειστικός σκοπός σύστασής της ήταν η συμμετοχή της στο μετοχικό κεφάλαιο της CTDC Ltd. Μοναδικός μέτοχος της MIG Leisure Ltd είναι η εταιρεία MIG.

Η τραπεζική διευκόλυνση εγκρίθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις εξής προϋποθέσεις:

- Τη βραχυπρόσθεση διάρκειά της
- Την πηγή αποπληρωμής της, η οποία αναμενόταν ότι θα προερχόταν από τους δύο μετόχους της πιστούχου, δηλαδή τη MIG και την Dubai Investment Group (DIG).

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Καμιά από τις δύο προαναφερόμενες προϋποθέσεις δεν είχε πλήρως ικανοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία ανανέωσης του εν λόγω αλληλόχρεου λογαριασμού στις 28 Φεβρουαρίου 2009. Συγκεκριμένα, η εταιρεία DIG δεν συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της MIG Leisure, όπως αρχικά προβλεπόταν, ενώ η χρηματοδότηση, η οποία είχε αρχικά χορηγηθεί από την ΕΤΕ ως βραχυπρόθεσμη, άρχισε να παίρνει μεσο-μακροπρόθεσμη μορφή.

. Ενδεικτικό τούτου, είναι η έγκριση ανανέωσης του ορίου από την ΕΤΕ μέχρι την 28^η Φεβρουαρίου 2010, δηλαδή δυόμισα χρόνια μετά την χορήγηση της αρχικής έγκρισής του.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε να έχουμε τις απόψεις για:

- α) την έγκριση ανανέωσης του ορίου (με μείωση κατά €30εκ.), παρά το γεγονός ότι οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην αρχική έγκριση, ημερομηνίας 9 Αυγούστου 2007, δεν είχαν τηρηθεί πλήρως.
- β) το μη καθορισμό προγράμματος αποπληρωμής της τραπεζικής διευκόλυνσης και τη μη μετατροπή, σύμφωνα με τη συνετή τραπεζική πρακτική, του ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού σε μακροπρόθεσμο δανεισμό, αφού η πιστούχος δεν προχώρησε στην αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου.
- γ) την αποδοτικότητα της εν λόγω σχέσης και τους λόγους που σας οδήγησαν στη διατήρηση του επιτοκιακού περιθωρίου στο επίπεδο του 1,5%.
- δ) τους λόγους έγκρισης εκταμίευσης της πιστωτικής διευκόλυνσης, πριν τη λήψη της απαιτούμενης ή άλλης εξασφάλισης.

Επιπρόσθετα, οι εποπτικές αρχές θεωρούν μη ικανοποιητικό το γεγονός ότι οι εξασφαλίσεις που λήφθηκαν αποτελούνται μόνο από μετοχές της CTDC Ltd, που δεν είναι διαπραγματεύσιμες σε οργανωμένη αγορά, ενδεχόμενη δε πώλησή τους, από μέρους της τράπεζας, είναι χρονοβόρα διαδικασία με αβέβαιο αποτέλεσμα.

Σημειώνεται ότι, δεν λήφθηκαν οι προσωπικές εγγυήσεις των διοικητικών συμβούλων της πιστούχου, αν και επρόκειτο για νεοσύστατη εταιρεία.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Οι όροι των ανωτέρω πιστοδοτήσεων θεωρείται ότι αποκλίνουν από τους όρους που εφαρμόζονται σε αντίστοιχες κατηγορίες λοιπών χρηματοδοτήσεων

2.3.3. Συγκέντρωση σε εκδότη εξασφαλίσεων

Η αξία των μετοχών του ομίλου MIG (μετοχές των εταιρειών MIG και Vivartia) που κατέχει ο Όμιλος Marfin Popular Bank ως εξασφάλιση για χορηγήσεις, υπερβαίνει το 29,7% της ενοποιημένης κεφαλαιακής βάσης του Ομίλου της MPB κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2008. Το ψηλό αυτό ποσοστό εγείρει ερωτηματικά αναφορικά με την πραγματική αξία εξασφαλίσεων σε περίπτωση υποχρεωτικής ρευστοποίησης των μετοχών, και επιπλέον, καταδεικνύει τη συγκέντρωση κινδύνου για τον όμιλο, εφόσον η ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου και η κερδοφορία του ομίλου βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην οικονομική κατάσταση και την αξία της τιμής της μετοχής εταιρειών του ομίλου της MIG.

2.3.4. Άτυπες ρυθμίσεις

- IRF European Finance Investments Ltd
- Eurohellenic A.E.
- ΥΓΕΙΑ ΑΕ.
- MIG Leisure Ltd

Οι περιπτώσεις των ανωτέρω πιστούχων θεωρούνται ως «άτυπες» ρυθμίσεις, σύμφωνα με την απόφαση Ε.Τ.Π.Θ 254/6.12.2007 και θα πρέπει, δεδομένου ότι διενεργήθηκε αλλαγή των όρων της σύμβασης προς το ευνοϊκότερο για τον πιστούχο, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από βελτίωση της πιστοληπτικής του ικανότητας (περίπτωση γ της παρ. 7 του τμήματος Β της ΠΔΤΕ 2588/20.8.2007), να καταχωρούνται στον πίνακα εποπτικών προβλέψεων (της ΠΔΤΕ 2442/99) στη γραμμή των ρυθμισμένων οφειλών, ώστε να υπολογίζονται οι απαιτούμενες εποπτικές προβλέψεις.

Επίσης, οι ρυθμισθείσες οφειλές εντάσσονται στις κατηγορίες υψηλού κινδύνου για τον υπολογισμό Κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου και σταθμίζονται για σκοπούς υπολογισμού του σταθμισμένου για κίνδυνο ενεργητικού με τον αυξημένο συντελεστή 150%.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

2.4. Εφαρμογή της οδηγίας για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα

2.4.1. Ανοίγματα εξασφαλισμένα με ενέχυρο τίτλους

Σύμφωνα με τις οδηγίες της ΤτΕ, ανοίγματα εξασφαλισμένα με ενέχυρο τίτλους εξαιρούνται «υπό την προϋπόθεση ότι οι τίτλοι δεν έχουν εκδοθεί από το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα, τη μητρική του ή θυγατρικές επιχειρήσεις του ίδιου ή της μητρικής του επιχείρησης, ούτε από τον εν λόγω πελάτη ή ομάδα συνδεδεμένων με αυτόν πελατών». Από τον επιτόπιο έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, στην αναφορά των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων σε ενοποιημένη βάση που υποβάλλεται τόσο στην ΤτΕ όσο και στην ΚΤΚ, ορισμένα ποσά που αφορούσαν ενέχυρο τίτλους έχουν λανθασμένα εξαιρεθεί από τα ανοίγματα πελατών, καθώς αυτά αποτελούν ανοίγματα έναντι συνδεδεμένων εταιρειών του ομίλου (ΠΔΤΕ 2596/20.8.07 τμήμα Δ παραγρ 13). Ως παράδειγμα, αναφέρονται τα ανοίγματα προς τους ακόλουθους πελάτες:

- α) Όμιλος Θ. Βενιάμη: Mentele €25,9εκ. (μετοχές IRF)
- β) Όμιλος Α. Φράγκου: Amadeus Maritime €14,9εκ. (μετοχές IRF)

2.4.2. Εγγυητικές Επιστολές Καλής Εκτέλεσης

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει υποβάλει η τράπεζα στην ΤτΕ και στην ΚΤΚ για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, παρουσιάζονται ποσά που αντιπροσωπεύουν Εγγυητικές Επιστολές Καλής Εκτέλεσης ως εξαιρούμενες απαιτήσεις, οι οποίες δεν θα έπρεπε να εξαιρούνται, καθώς αυτές δεν αποτελούν εγγύηση για την αποπληρωμή των χρηματοδοτήσεων (ΠΔΤΕ 2596/20.8.07 τμήμα Δ).. Οι περιπτώσεις αυτές που έχουν εντοπισθεί είναι οι ακόλουθες:

- α) Lord Management €64.180χιλ.
- β) Anemone Shipping Co. €69.548χιλ.
- γ) Aeolus Shipping Co. Ltd €101.582χιλ.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα έχει προβεί ήδη στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες.

2.4.3. Όμιλος IRF European Finance Investments Ltd

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι πιστωτικές διευκολύνσεις προς την εταιρεία IRF European Finance Investments Ltd θα έπρεπε να συνδέονται με τις πιστωτικές διευκολύνσεις των ομίλων της κας Α. Φράγκου, ως επίσης, και τις πιστωτικές διευκολύνσεις του ομίλου του κ. Θ. Βενιάμη καθώς υπάρχει

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ουσιαστικό συμφέρον και των δύο στην εταιρεία IRF. Ως εκ τούτου, το σύνολο της καθαρής ειλημμένης υποχρέωσης της τράπεζας προς τον όμιλο της κας Α. Φράγκου ανέρχεται στα €445.507χιλ. ή ποσοστό 39,77% της ενοποιημένης κεφαλαιακής βάσης της ΜΕΒ ενώ το ποσοστό για τον όμιλο του κ. Βενιάμη ανέρχεται στα €345.504χιλ. ή ποσοστό 30,84% της ενοποιημένης κεφαλαιακής βάσης της ΜΕΒ, ποσοστά τα οποία υπερβαίνουν το μέγιστο επιτρεπτό ποσοστό του 25% (ΠΔΤΕ 2596/20.8.07 τμήμα Γ παραγρ 1) της κεφαλαιακής βάσης όπως αυτό καθορίζεται στις σχετικές οδηγίες της ΤτΕ και της ΚΤΚ και της τραπεζικής νομοθεσίας.

2.4.4. Όμιλος MIG

Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της MIG, η εταιρεία Theros International Gaming περιλαμβάνεται ως συνδεδεμένη εταιρεία του ομίλου. Κατ' επέκταση, για σκοπούς μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, τα υπόλοιπα των εταιρειών Theros International Gaming και Anakon Investments Ltd (συνδεδεμένη της Theros International Gaming) πρέπει να περιλαμβάνονται στα συνολικά ανοίγματα της MIG. Ως εκ τούτου, το συνολικό άνοιγμα του ομίλου της MIG ανέρχεται στα €335.670χιλ. ή ποσοστό 29,97% της ενοποιημένης κεφαλαιακής βάσης της ΜΕΒ και υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπτό όριο του 25% (ΠΔΤΕ 2596/20.8.07 τμήμα Γ παραγρ 1) της κεφαλαιακής βάσης της τράπεζας που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο τόσο της ΤτΕ όσο και της ΚΤΚ.

3. Διεύθυνση Υποστήριξης Πιστώσεων και Διεθνούς Εμπορίου (ΔΥΠΔΕ)

3.1 Υλοποίηση εγκρίσεων

Ο έλεγχός μας κατέδειξε ότι υπάρχουν σοβαρά κενά στη διαδικασία που ακολουθεί η ΔΥΠΔΕ κατά το άνοιγμα νέων λογαριασμών, τα οποία εκθέτουν την τράπεζα σε αυξημένους κινδύνους. Συγκεκριμένα, έχει παρατηρηθεί ότι οι εγκρίσεις υλοποιούνται χωρίς η Υπηρεσία να βεβαιώνεται ότι αυτές έχουν δοθεί από την αρμόδια εγκριτική αρχή. Στην περίπτωση της Ράδιο Κορασίδη, έγινε η πρόσθετη πράξη τροποποίησης αύξησης του ορίου ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού από €30,5εκ. σε €80,5εκ. στις 30 Δεκεμβρίου 2008 με την έγκριση των κ.κ. Α. Βγενόπουλου και Κ. Μάγειρα, χωρίς εξασφαλίσεις, ενώ η έγκριση του Δ.Σ. ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2008 προνοούσε την αύξηση του ορίου με ισόποση δεσμευμένη

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

κατάθεση της MIG και την εταιρική εγγύηση της MIG, κάτι που δεν ήταν καν εις γνώση της ΔΥΠΔΕ. Επιπρόσθετα, σε μεταγενέστερο διάστημα εγκρίθηκαν περαιτέρω αυξήσεις στον εν λόγω λογαριασμό συνολικού ύψους €7,5εκ. που έχουν, επίσης, υλοποιηθεί χωρίς την έγκριση του Δ.Σ.

Όπως έχει αναφερθεί στο σημείο 2.1.3., η εκταμίευση βραχυπρόθεσμης χορήγησης ΗΠΑ\$25εκ. που παραχωρήθηκε για κάλυψη αναγκών της Dubai Financial Group L.L.C., έγινε με αντίγραφο της σύμβασης, ενώ το πρωτότυπο λήφθηκε εκ των υστέρων.

Οι εποπτικές αρχές θεωρούν ότι η εν λόγω διαδικασία δεν είναι ικανοποιητική, καθώς οι αποφάσεις της αρμόδιας εγκριτικής αρχής δεν υλοποιούνται με ακρίβεια (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06). Συναφώς, η θέση μας είναι ότι η ΔΥΠΔΕ, προτού ανοίξει νέο λογαριασμό ή αυξήσει το όριο υφιστάμενου λογαριασμού, θα πρέπει να λαμβάνει γραπτώς την έγκριση από την αρμόδια εγκριτική αρχή και να υλοποιεί το αίτημα σύμφωνα με τους όρους έγκρισης.

3.2. Διαδικασία παρακολούθησης πληρωμής ασφαλίστρων

Έχουμε διαπιστώσει ότι η παρακολούθηση της πληρωμής των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που είναι εκχωρημένα στην τράπεζα για εξασφάλιση διευκολύνσεων είναι υπό την ευθύνη των λειτουργών στο κατάστημα που χειρίζονται τον λογαριασμό και δεν παρακολουθείται συγκεντρωτικά από την Διεύθυνση Υποστήριξης Πιστώσεων (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06). Επιπρόσθετα, τα συστήματα μηχανογράφησης της τράπεζας δεν παρέχουν τη δυνατότητα εκτύπωσης σε μηνιαία βάση οποιωνδήποτε στοιχείων για τα ληξιπρόθεσμα συμβόλαια για την παρακολούθηση και σωστή ενημέρωση όλων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Το εν λόγω γεγονός αποτελεί πηγή λειτουργικού κινδύνου για την τράπεζα.

4. Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων

Στο πλαίσιο του ελέγχου μας, ενημερωθήκαμε αναφορικά με τη δομή και στελέχωση της Υπηρεσίας Διαχείρισης Κινδύνων. Της υπηρεσίας ηγείται ο κ. Ε. Αρβανίτης, ο οποίος υπάγεται στο Διευθύνοντα Σύμβουλο της τράπεζας, κ. Κ Βασιλακόπουλο. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων της τράπεζας δεν έχει καμιά ιεραρχική σχέση με την αντίστοιχη υπηρεσία της μητρικής τράπεζας ΜΡΒ. Όπως μας έχει αναφερθεί, υπάρχει συνεργασία μεταξύ των

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Διευθύνσεων, χωρίς μία εκ των δύο να έχει ορισθεί ως υπεύθυνη για την Διαχείριση κινδύνων του Ομίλου ως σύνολο, με σοβαρό ενδεχόμενο κίνδυνος σε επίπεδο Ομίλου MPB να μην τυγχάνουν της δέουσας προσοχής. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου κ. Ε Μπουλούτα, υπεύθυνος σε επίπεδο Ομίλου MPB για θέματα Διαχείρισης Κινδύνων είναι ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων της MPB, κ. Δ. Πλέϊπελ. Παρά ταύτα, εκ των πραγμάτων, έχει διαφανεί ότι οι δύο υπηρεσίες κινούνται παράλληλα.

5. Διεύθυνση Χρεών προς Είσπραξη (Debt Collections)

Διευθυντής στην Υπηρεσία Debt Collections είναι ο κ. Κ. Συρρής, ο οποίος με τη σειρά του υπάγεται στο Διευθύνοντα Σύμβουλο κ. Κ. Βασιλακόπουλο. Σε συνάντηση που είχαμε με την Υπηρεσία Debt Collections, παρατηρήσαμε ότι τα άτομα που στελεχώνουν τα διάφορα τμήματα της εν λόγω Υπηρεσίας είναι ικανά και γνώστες του αντικειμένου και γίνεται στενή παρακολούθηση των υποθέσεων που χειρίζονται.

Προβλήματα που έχουν εντοπισθεί αφορούν:

1. Το σύστημα διαβάθμισης πιστούχων

Πελάτες οι οποίοι έχουν μεταφερθεί στην Υπηρεσία και ταξινομούνται στις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις της τράπεζας φέρουν δείκτη διαβάθμισης από 1 μέχρι και 6. Αυτό υποστηρίζει ένα σημείο που εντοπίσαμε κατά τον έλεγχο μας στην Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων, ότι η υποβάθμιση πιστούχων δεν γίνεται αυτόματα από το σύστημα (ΠΔΤΕ-2577/9.3.06), λόγω ικανοποίησης κάποιων προϋποθέσεων π.χ. κατάταξη πιστούχου ως μη-εξυπηρετούμενου, με αποτέλεσμα, μέχρι την ετήσια αναθεώρηση ενός πελάτη, προβληματικοί πελάτες να συνεχίζουν να ταξινομούνται ως ενήμεροι.

2. Επάρκεια προβλέψεων

Σύμφωνα με τις καταστάσεις των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, υπάρχει κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, άνοιγμα εξασφαλίσεων για το οποίο δεν έγινε πρόβλεψη ύψους €130εκ. Από ένα μικρό δείγμα που επιλέγηκε για τον υπολογισμό του ποσού της απομείωσης, εντοπίστηκε ανεπάρκεια στον υπολογισμό των προβλέψεων.

Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι η βάση υπολογισμού των PDs και LGDs που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των προβλέψεων σε προβληματικούς πελάτες, για τους οποίους δεν γίνεται εξατομικευμένος υπολογισμός απομείωσης, δεν έχει γίνει αποδεκτή

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

από τους εξωτερικούς ελεγκτές της τράπεζας, υποστηρίζει το ενδεχόμενο ανεπάρκειας προβλέψεων. Επιπρόσθετα, εγείρονται ερωτηματικά για την απόφαση της Επιτροπής Προβλέψεων Πιστωτικού Κινδύνου, ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου 2009, σύμφωνα με την οποία θα καταργηθεί ο σχηματισμός γενικών προβλέψεων, ενώ έχει σημειωθεί ότι για τους καινούριους πελάτες που μεταφέρονται στις Εμπλοκές (Recoveries), εξατομικευμένος έλεγχος απομείωσης θα γίνεται μόνο στις περιπτώσεις που αφορούν ποσά άνω των €500χιλ., έναντι ποσού €125χιλ. που ήταν μέχρι στιγμής το όριο.

Όσον αφορά περιπτώσεις πιστούχων που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου και για τις οποίες κρίνεται ότι απαιτείται πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις, αυτές περιλαμβάνουν το Ράδιο Κορασίδης του ομίλου MIG ύψους €77,7εκ. Η εταιρεία Ράδιο Κορασίδης βρίσκεται σε δεινή οικονομική κατάσταση, αδυνατεί να αποπληρώσει τις υποχρεώσεις της και η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας από την MIG δεν έχει ακόμη γίνει.

Ο έλεγχος κάλυψε μόνο ένα πολύ μικρό δείγμα του χαρτοφυλακίου της τράπεζας και, ως εκ τούτου, είναι πολύ πιθανό να απαιτούνται προβλέψεις και σε σχέση με άλλες περιπτώσεις που δεν εξετάστηκαν. Με βάση την κατάσταση υπολογισμού των εποπτικών προβλέψεων (ΠΔΤΕ 2442/29.1.99 όπως ισχύει), όπως αυτή υποβλήθηκε στην ΤΤΕ, οι ελάχιστες απαιτούμενες προβλέψεις ανέρχονται, κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2008, στα €444,5εκ. έναντι προβλέψεων που έχουν διενεργηθεί από την ΜΕΒ ύψους €224,4εκ, καταδεικνύοντας ανεπάρκεια προβλέψεων της τάξης των 220,1€κ.

6. Αξιολόγηση κινδύνου αγοράς και διαχείρισης διαθεσίμων

Κατά την αξιολόγηση του κινδύνου αγοράς και της διαχείρισης διαθεσίμων, έχουν προκύψει τα ακόλουθα θέματα:

6.1. Εσωτερική διακυβέρνηση

Έχει παρατηρηθεί ότι δεν έχει ξεκαθαριστεί με σαφήνεια το στέλεχος που έχει την ευθύνη για τη διαχείριση και την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς σε επίπεδο Ομίλου ΜΡΒ (ΜΡΒ, ΜΕΒ και οι λοιπές θυγατρικές). Συναφώς, ενδεχομένως να δημιουργούνται προβλήματα στην παροχή ολοκληρωμένης, έγκυρης και έγκαιρης πληροφόρησης στην ανώτατη διεύθυνση της τράπεζας.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Από τα πρακτικά της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ALCO) φαίνεται ότι στις συνεδριάσεις της συμμετέχει και ο Διευθυντής διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου¹. Οι εποπτικές αρχές αναμένουν ότι ο εν λόγω αξιωματούχος δεν θα συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, καθώς κάτι τέτοιο πιθανώς να δημιουργεί σύγκρουση ρόλων και αρμοδιοτήτων. Συνεπώς, ο εν λόγω αξιωματούχος θα πρέπει να συμμετέχει μόνο ως παρατηρητής. Σύμφωνα με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου κ. Ε. Μπουλούτα, ο προαναφερόμενος Διευθυντής δεν έχει δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις.

Σε συνέχεια του πιο πάνω σημείου και σχετικά με την Επιτροπή Κινδύνου Αγοράς (Market Risk Committee), παρατηρείται πως στη διαδικασία λήψης αποφάσεων συμμετέχει και ο Διευθυντής διαχείρισης διαθεσίμων του Ομίλου. Σύμφωνα με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου, ο προαναφερόμενος Διευθυντής δεν έχει δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις. Οι εποπτικές αρχές θεωρούν πως στις αποφάσεις για τη διαχείριση του κινδύνου αγοράς δεν πρέπει να συμμετέχουν άτομα που αναλαμβάνουν κίνδυνο. Επίσης, δεν υπάρχει θεσμοθετημένη και σαφής διαδικασία λήψης αποφάσεων της εν λόγω Επιτροπής ούτε και διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων της σε σχέση με αυτές της ALCO (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 II.7).

6.2. Συστήματα μηχανογράφησης

Σχετικά με τον κίνδυνο ρευστότητας, έχουμε παρατηρήσει ότι το μηχανογραφημένο σύστημα της τράπεζας χρειάζεται αναβάθμιση, ώστε να είναι δυνατή η όσο το δυνατόν ακριβέστερη παρακολούθηση των αναγκών ρευστότητας του Ομίλου. Όπως έχουμε ενημερωθεί από το αρμόδιο τμήμα της τράπεζας, η αναβάθμιση έχει ήδη δρομολογηθεί και αναμένεται να πραγματοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Επίσης, αναβάθμιση του μηχανογραφημένου συστήματος χρειάζεται και για την παρακολούθηση του επιτοκιακού κινδύνου.

¹ Ο Όμιλος αναφέρεται στην ΜΕΒ και στις θυγατρικές της.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

6.3. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Οι εργασίες του Ομίλου σε χώρες όπως η Ρουμανία, Σερβία, Ρωσία, Ουκρανία κτλ, μέσω των θυγατρικών του, εκθέτουν τον Όμιλο σε συναλλαγματικό κίνδυνο, αφού η καθαρή θέση των εν λόγω θυγατρικών είναι εκφρασμένη στα αντίστοιχα τοπικά νομίσματα. Όπως μας έχει αναφερθεί, ο εν λόγω κίνδυνος δεν έχει αντισταθμιστεί από τον Όμιλο, παρά το γεγονός ότι παρακολουθείται από την πρόσφατα συσταθείσα επιτροπή για το συναλλαγματικό κίνδυνο του τμήματος διαχείρισης διαθέσιμων. Συνεπώς, οι εποπτικές αρχές αναμένουν να τις ενημερώσετε για το σύνολο των ζημιών ή κερδών που έχουν προκύψει στην καθαρή θέση της κάθε θυγατρικής του Ομίλου κατά το 2008 και για τους πρώτους τρεις μήνες του 2009 και τα μέτρα που προτίθεστε να λάβετε για τη μείωση του εν λόγω κινδύνου.

6.4. Επιτοκιακός κίνδυνος

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων (stress testing), σχετικά με τον κίνδυνο διακύμανσης επιτοκίων, με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2008, παρατηρήθηκε πως η επίδραση/ζημιά στο καθαρό εισόδημα από τόκους από παράλληλη μεταβολή της καμπύλης επιτοκίων κατά 1% ανέρχεται σε €37,3εκ., από τα οποία €15,4εκ. οφείλονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και €21,9εκ. στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο. Δεδομένου του χαμηλού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και της αυξημένης μεταβλητότητας των επιτοκίων στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, το ποσό αυτό κρίνεται ως ιδιαίτερα ψηλό. Επιπρόσθετα, δεν έχει εφαρμοσθεί σύστημα ορίων για τον επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο. Συνεπώς, κρίνεται απαραίτητο να ληφθούν άμεσα διορθωτικά μέτρα.

Όσο αφορά τη μέτρηση του κινδύνου με τη μέθοδο Value - at - Risk (VaR), η τρέχουσα μεθοδολογία δεν λαμβάνει υπόψη το στοιχείο του πιστωτικού κινδύνου, ενώ οι ζημιές που έχουν πραγματοποιηθεί στα ομόλογα, λόγω διακύμανσης των τιμών τους, οφείλονται εν πολλοίς στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη.

Επίσης, ως συνέπεια του πιο πάνω, δεν πραγματοποιείται εκ των υστέρων έλεγχος (back testing) για σύγκριση της πραγματικής ζημιάς και της μέγιστης δυνατής ζημιάς που προβλεπόταν από το μοντέλο.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Όπως έχουμε ενημερωθεί από τα στελέχη της Τράπεζας, η αναβάθμιση του συστήματος για να περιλάβει τον πιστωτικό κίνδυνο στη μεθοδολογία VaR έχει ήδη δρομολογηθεί.

6.5. Χαρτοφυλάκιο ομολόγων

Οι συνολικές ζημιές της τράπεζας για το έτος 2008 από τα ομόλογα και τους άλλους τίτλους σταθερού εισοδήματος ανέρχονται σε €255εκ. (περιλαμβάνονται ζημιές ύψους €14,3εκ. από τα παράγωγα πιστωτικής προστασίας), από τα οποία €85εκ. δεν έχουν αναγνωρισθεί στις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, λόγω της χρήσης του δικαιώματος του εναλλακτικού λογιστικού χειρισμού που εφαρμόστηκε με την αλλαγή του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 39 τον Οκτώβριο του 2008. Οι ζημιές αυτές ανέρχονται στο 22,7% της ενοποιημένης κεφαλαιακής βάσης του Ομίλου. Παρακαλούμε όπως ενημερώσετε για τον τρόπο παρακολούθησης και μείωσης του κινδύνου που εμπεριέκλειαν τα εν λόγω ομόλογα, δεδομένου ότι δεν είχαν εφαρμοσθεί όρια μέγιστης ζημιάς (stop loss limits) και η τρέχουσα μεθοδολογία VaR δεν λάμβανε υπόψη το στοιχείο του πιστωτικού κινδύνου.

6.6. Παράγωγα πιστωτικής προστασίας

Το ποσό έκθεσης της Τράπεζας σε παράγωγα πιστωτικής προστασίας (Credit Default Swaps), στις 12 Μαρτίου 2009 ανερχόταν σε €207εκ, το οποίο κρίνεται υψηλό. Αναγνωρίζουμε όμως πως οι συνθήκες σε μερικές αγορές έχουν βελτιωθεί και ο κίνδυνος έχει μειωθεί, ωστόσο απαιτείται συνέχιση της στενής παρακολούθησης.

6.7. Επενδύσεις σε Funds of Hedge Funds

Οι επενδύσεις αυτές θεωρούνται υψηλού κινδύνου, πράγμα που επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι η ζημιά για το έτος 2008 (μόνο για τη ΜΕΒ) από ανήλθε στα €16,6εκ., ή 16% της αξίας τους, στις 31 Δεκεμβρίου 2008.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

7. Κερδοφορία Ομίλου

Η κερδοφορία του ομίλου MEB συρρικνώθηκε σημαντικά κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008. Το συνολικό κέρδος του ομίλου (μετά από φόρους) για το υπό αναφορά έτος ανήλθε σε €43εκ., σε σχέση με €141εκ. κατά το 2007.

Συγκεκριμένα, παρατηρούμε τα ακόλουθα:

1. Η κερδοφορία του Ομίλου κατά το 2008 (Κέρδη προ φόρων €62,9εκατ) ήταν αποτέλεσμα κυρίως των θετικών αποτελεσμάτων της ΕΤΕ (από τις χρηματοπιστηριακές εργασίες και εργασίες επενδυτικής τραπεζικής).

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι το σύνολο των προμηθειών που η ΕΤΕ έλαβε από τη MIG ανήλθε στο 37% του συνόλου των εσόδων της, καταδεικνύοντας έτσι σημαντική εξάρτηση από τον εν λόγω πελάτη.

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε τα μέτρα που προτίθεστε να λάβετε για τη διαφοροποίηση του επιχειρησιακού σας κινδύνου.

2. Τα Κέρδη προ φόρων της MEB κατά το 2008 παρουσίασαν κάθετη πτώση και περιορίστηκαν στο ποσό των € 2,7εκατ. (έναντι €84,7εκατ το 2007), ως αποτέλεσμα των πιο κάτω παραγόντων:
 - (α) Ζημιές από την επανεκτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ύψους €20,8εκ., σε σχέση με κέρδος €28,5εκ. το 2007.
 - (β) Σημαντική μείωση του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου σε 1,6% το 2008, από 2,1% το 2007
 - (γ) Σημαντική αύξηση των προβλέψεων για επισφάλειες κατά 37,6%, σε €70,3εκ., από €51,1εκ. κατά το 2007.

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε τους τρόπους βάσει των οποίων επιχειρείτε να πετύχετε εφεξής: α) αύξηση του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου και β) περιορισμό των ζημιών από αποτίμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Σημειώνεται ότι η σημαντική επίδραση που είχαν στα αποτελέσματα της τράπεζας, τόσο κατά το 2007 όσο και κατά το 2008, τα κέρδη και οι ζημιές αντίστοιχα, οι οποίες προέκυψαν από την επανεκτίμηση

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

χρηματοοικονομικών στοιχείων, ενδεχομένως να καταδεικνύει την πρόθεση της διεύθυνσης της τράπεζας για αποκόμιση κερδών μέσω της ανάληψης αυξημένου κινδύνου αγοράς.

3. Οι εποπτικές αρχές εκφράζουν την ανησυχία τους για τη δομή του προϋπολογισμού για το 2009 και για την μέχρι στιγμής πορεία των εργασιών του ομίλου, ειδικότερα της τράπεζας, κατά τους πρώτους δύο μήνες του 2009.

Συγκεκριμένα, παρατηρούμε τα ακόλουθα:

- α) Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, η διεύθυνση του ομίλου εξακολουθεί να βασίζεται στις εργασίες της ΕΤΕ (χρηματοπιστηριακές εργασίες και στις εργασίες επενδυτικής τραπεζικής) για την επίτευξη κερδοφορίας. Οι εποπτικές αρχές εκφράζουν την ανησυχία τους, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος της διακοπής της σύμβασης παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών μεταξύ της ΕΤΕ και της εταιρείας MIG, η οποία αποτέλεσε κατά το 2008 την κύρια πηγή εισοδήματος.
- β) Οι προβλέψεις για επισφάλειες του ομίλου έχουν προϋπολογισθεί ότι θα αυξηθούν και θα ανέλθουν σε 80 μονάδες βάσης (μ.β.) επί των χορηγήσεων. Το ύψος του εν λόγω ποσού ενδεχομένως να μην είναι επαρκές, αν ληφθεί υπόψη η οικονομική ύφεση που επηρεάζει την Ελληνική οικονομία.

Συνεπώς, παρακαλούμε όπως μας πληροφορήσετε για το μέγεθος της επίδρασης στα αποτελέσματά σας ως αποτέλεσμα μιας ενδεχόμενης αύξησης των προβλέψεων σε 100 μ.β. και 150 μ.β., επί των χορηγήσεων αντίστοιχα.

- γ) Οι εποπτικές αρχές εκφράζουν την ανησυχία τους για το χαμηλό καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (2008:1,6% έναντι 2007: 2,1%) και τα υψηλά λειτουργικά έξοδα σε σχέση με τα λειτουργικά έσοδα (2008:75,1% έναντι 2007:60,3%) που καταγράφει η ΜΕΒ.

Κατόπιν των ανωτέρω, σας παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για τα μέτρα που λαμβάνετε ή προτίθεστε να λάβετε για αναστροφή της δυσμενούς παρούσας κατάστασης.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

8. Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 V. α)

8.1. Οργανωτική Δομή - Κανονισμοί

Από την εξέταση της οργανωτικής δομής και του υφιστάμενου πλαισίου λειτουργίας διαπιστώθηκε ότι:

- Η Διεύθυνση ευρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης της προσαρμογής της στα νέα δεδομένα και τις απαιτήσεις που προέκυψαν από την τριπλή ενοποίηση. Η έλλειψη τεχνογνωσίας ελέγχου πολύπλοκων και σύνθετων αντικειμένων, όπως της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων και εργασιών Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων, καλύπτεται επί του παρόντος με τη διενέργεια κοινών ελέγχων, με στελέχη που έχουν τις σχετικές εξειδικευμένες γνώσεις από την μητρική ΜΡΒ.

Δεδομένου του μεγέθους της τράπεζας, θεωρείται σκόπιμο όπως δρομολογηθεί άμεσα η ανάπτυξη της εξειδικευμένης αυτής τεχνογνωσίας μέσα στην ίδια τη Μονάδα.

- Το επίπεδο ανεξαρτησίας και αυτονομίας της Διεύθυνσης είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα. Για θέματα αρμοδιότητάς της αναφέρεται στο Δ.Σ. μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, για δε διοικητικά θέματα στο Διευθύνοντα Σύμβουλο.
- Οι γραπτοί κανονισμοί λειτουργίας και εργασιών έχουν επικαιροποιηθεί σχετικά πρόσφατα (Ιούλιος 2007) και περιγράφουν με σαφήνεια τις λειτουργίες και τα καθήκοντα της Διεύθυνσης. Επισημαίνεται όμως ότι, η Διεύθυνση πρέπει να μεριμνήσει για την ενσωμάτωση των τροποποιήσεων που έχουν επέλθει, λόγω της εφαρμογής της οδηγίας Βασιλείας II.

Γενικότερα, το επίπεδο προετοιμασίας της Διεύθυνσης για την προσαρμογή της στις απαιτήσεις του ανωτέρω θεσμικού πλαισίου δεν είναι ικανοποιητικό και απαιτείται εντατικοποίηση των σχετικών δράσεων.

Σχετικά με τη διασφάλιση επαρκούς υποδομής, παρατηρούνται τα εξής:

- Στον ετήσιο προϋπολογισμό του 2009 δεν έχει γίνει πρόνοια για εκπαίδευση του προσωπικού. Η Μονάδα θα πρέπει να μεριμνά για τη συνεχή εκπαίδευση και αναβάθμιση των στελεχών της.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

- Η Διεύθυνση, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πληροφορικής, πρέπει να βελτιώσει την υπάρχουσα μηχανογραφική της υποστήριξη σε επίπεδο εξειδικευμένου λογισμικού και εφαρμογών. Συγκεκριμένα, αναφέρεται η σκοπιμότητα ανάπτυξης εφαρμογών αξιοποίησης των πληροφοριών οι οποίες τηρούνται στα διάφορα μηχανογραφικά συστήματα, σε συνδυασμό με τις πληροφορίες οι οποίες καταγράφονται στα διάφορα ελεγκτικά αρχεία καταγραφής (log files), με σκοπό την παραγωγή exception reports. Γενικότερα, κρίνεται σκόπιμη η καθιέρωση συστηματικής ροής πληροφόρησης προς τη Διεύθυνση, η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο σχεδιασμό των τακτικών και έκτακτων ελέγχων.
- Η επάρκεια του ανθρώπινου δυναμικού είναι οριακή, 22 άτομα σε σύνολο 3.000 περίπου υπαλλήλων της τράπεζας και των θυγατρικών της στην Ελλάδα. Κρίνεται σκόπιμη η ενίσχυση με εξειδικευμένο προσωπικό για την κάλυψη των αδυναμιών που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη Παράγραφο του Πορίσματος (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 V. α 3.2).
- Είναι σε εξέλιξη η προμήθεια λογισμικού για τον εντοπισμό και παρακολούθηση περιπτώσεων απάτης.

8.2 Αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου διατυπώνονται με σαφήνεια και επάρκεια στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της, καλύπτουν δε το σύνολο των προβλεπόμενων αρμοδιοτήτων από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε ειδικότερα θέματα :

- Δεν έχει προσεγγισθεί σε συστηματική βάση η αξιολόγηση των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των τρίτων που αναλαμβάνουν εργασίες για λογαριασμό της τράπεζας (Outsourcing), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος υπ' αριθμόν 2577/9.3.06 (πάρτημα 1). Ο κατάλογος των σχετικών εταιρειών τηρείται από τη Διεύθυνση Λειτουργικού Κινδύνου. Έχει προγραμματισθεί έλεγχος εντός του 2009.
- Δεν έχει προχωρήσει η αξιολόγηση της οργάνωσης και της λειτουργίας των συστημάτων και μηχανισμών που αφορούν στην παραγωγή αξιόπιστης, πλήρους και έγκαιρης χρηματοοικονομικής και διοικητικής

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

πληροφόρησης, όπου αυτή κατά περίπτωση παρέχεται (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 II. 2.5).

- Έχει ζητηθεί έγκριση για τη δημιουργία Τμήματος Πρόληψης και Καταστολής Απάτης.

8.3 Μέθοδοι- Διαδικασίες

Από την επισκόπηση των θεσμοθετημένων μεθόδων και διαδικασιών επισημαίνονται τα εξής:

- Η συχνότητα των ελέγχων του δικτύου καταστημάτων είναι περίπου μια φορά κάθε 30 μήνες, χρονικό διάστημα που κρίνεται ως αρκετά μεγάλο και πρέπει να μειωθεί. Περαιτέρω, λόγω των ειδικών ελέγχων οι οποίοι χρειάστηκε να πραγματοποιηθούν και οφείλονται στη συγχώνευση, η Μονάδα, κατά το 2007 & 2008, ολοκλήρωσε περίπου το 70% των αρχικών πλάνων.
- Μετά τη συγχώνευση δεν έγινε έλεγχος στον τομέα των πιστοδοτήσεων μεγάλων επιχειρήσεων και οργανισμών.
- Από το πέρας του ελέγχου και μέχρι την οριστική έκδοση του πορίσματος και την κοινοποίησή του στην ελεγχθείσα μονάδα, μεσολαβεί συνήθως χρονική περίοδος έξι (6) μηνών, η οποία κρίνεται αρκετά μεγάλη και πρέπει να σμικρυνθεί ώστε να επιτυγχάνεται η κατά το δυνατόν άμεση ανταπόκριση στις παρατηρήσεις.
- Αναφορικά με IT Audit σημειώνονται:
 1. Σε σχέση με τα Escrow Agreements με τις Temenos (η προμηθεύτρια εταιρεία του κεντρικού συστήματος T24) και την Prime (η προμηθεύτρια εταιρεία του συστήματος καρτών), παρατηρήθηκε ότι ο Εσωτερικός Έλεγχος δεν ζήτησε την προσκόμιση στοιχείων για διακρίβωση του εάν κατά πόσο και σε ποιο βαθμό τηρούνται οι πρόνοιες των συμφωνιών.
 2. Δεν έγινε έλεγχος της διαδικασίας παραχώρησης προσβάσεων, αλλά αντίθετα γίνεται μόνο έλεγχος των προσβάσεων των υπαλλήλων κατά τον έλεγχο του καταστήματος.
 3. Είναι απαραίτητος ο έλεγχος της προόδου, η οποία επιτυγχάνεται σε σχέση με το υπό εξέλιξη έργο εκπόνησης

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Σχεδίων Συνέχειας Εργασιών και το έργο Ανάκαμψης από Καταστροφή. Απαραίτητη, επίσης, θεωρείται, η συμμετοχή εκπροσώπου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, υπό την ιδιότητα του παρατηρητή, κατά τη διενέργεια δοκιμών των πιο πάνω σχεδίων.

- Δεν έχει γίνει πλήρης εφαρμογή του 'Risk Based Approach' στον προγραμματισμό των ελέγχων. Λαμβάνονται υπόψη μόνο το μεσολαβούν χρονικό διάστημα και η σημαντικότητα των ευρημάτων ελέγχου, ενώ δεν έχει καθορισθεί το είδος και η σημαντικότητα των διαφόρων μορφών κινδύνων που ενυπάρχουν σε κάθε μονάδα, υπηρεσία και δραστηριότητα της τράπεζας.
- Δεν παρακολουθείται σε συστηματική βάση ο βαθμός συμμόρφωσης των ελεγχθέντων μονάδων στις υποδείξεις και τις παρατηρήσεις των ελεγκτών. Την αδυναμία αναμένεται να καλύψει η Διεύθυνση Credit Control, η οποία ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 2007 και μεταξύ των άλλων αρμοδιοτήτων της περιλαμβάνει την παρακολούθηση (Follow Up) των Πορισμάτων Εσωτερικού Ελέγχου.

8.4. Ενημέρωση Επιτροπής Ελέγχου

(ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 IV. Β. 2.α).

Από την εξέταση ορισμένων πρακτικών της Επιτροπής Ελέγχου και μετά από σύντομη συζήτηση με τον γραμματέα της Επιτροπής, αναφέρονται τα εξής:

- Παρατηρήθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, από τη διεκπεραίωση ενός ελέγχου μέχρι την ενημέρωση της Επιτροπής Ελέγχου παρέρχεται σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα.
- Παρατηρήθηκε ότι τα διάφορα θέματα τα οποία καταγράφονται στα πρακτικά παρουσιάζονται σε πολύ περιληπτική μορφή, γεγονός το οποίο δεν αντικατοπτρίζει το εύρος και τη λεπτομέρεια με την οποία θα πρέπει να συζητείται και παρακολουθείται το κάθε θέμα. Θα πρέπει να τηρούνται πιο αναλυτικά πρακτικά, όπου θα καταγράφονται με σαφήνεια οι διαφορές αποφάσεις και θα καθορίζονται χρονοδιαγράμματα υλοποίησης.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

9. Πολιτική Ασφαλείας, Σχέδιο Συνέχειας Εργασιών και Σχέδιο Ανάκαμψης από καταστροφή

(ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 παράρτημα 2).

9.1. Πολιτική Ασφαλείας

- Υπάρχει περίγραμμα Πολιτικής Ασφαλείας, το οποίο προέρχεται από τη ΜΡΒ, στο οποίο παρουσιάζονται περιληπτικά οι αρχές οι οποίες θα πρέπει να ακολουθηθούν για την ανάπτυξη της Πολιτικής Ασφαλείας. Η πιο πάνω πολιτική εγκρίθηκε στη πρόσφατη και 1^η συνεδρίαση της Επιτροπής Πολιτικής Ασφαλείας.
- Διαπιστώθηκε η πιθανή ανάγκη αναθεώρησης των υφισταμένων διαδικασιών της Μονάδας Πληροφορικής, ώστε αυτές να είναι συμβατές με την Πολιτική Ασφαλείας, καθώς επίσης και η ετοιμασία νέων διαδικασιών όπου εντοπίζονται κενά.
- Στον Υπεύθυνο Ασφαλείας έχει ανατεθεί, πέρα από την ανάπτυξη της Πολιτικής Ασφαλείας και η εκπόνηση του Σχεδίου Συνέχειας Εργασιών (BCP).

Ο Υπεύθυνος Ασφαλείας έχει διοριστεί πρόσφατα (Σεπτέμβριο 2008), συνεπώς όλα τα έργα τα οποία του ανατέθηκαν βρίσκονται σε αρχικό στάδιο. Η τράπεζα καλείται να αξιολογήσει τον όγκο εργασίας τον οποίο αναμένεται να διεκπεραιώσει η Ομάδα Ασφαλείας και να διαθέσει όλους τους απαραίτητους πόρους για σύντομη διεκπεραίωσή τους.

9.2. Σχέδιο Συνέχειας Εργασιών και Σχέδιο Ανάκαμψης από καταστροφή

- Διαπιστώθηκε ότι ουσιαστικά δεν υπάρχουν Σχέδια Συνέχειας Εργασιών και Ανάκαμψης από Καταστροφή. Το έργο συντονίζεται σε επίπεδο ομίλου από τη ΜΡΒ.

Είναι απαραίτητη η ανάπτυξη, σε σύντομο χρονικό διάστημα, ενός πλήρους και λεπτομερούς σχεδίου, με βάση συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το οποίο να καλύπτει όλες τις υπηρεσίες και όλες τις

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

λειτουργίες στην τράπεζα. Απαραίτητη θεωρείται, επίσης, η διενέργεια δοκιμών με βάση μία ποικιλία σεναρίων, στις οποίες θα συμμετέχει όλο το απαραίτητο προσωπικό.

- Πριν από τη συγχώνευση των τριών τραπεζών, η Εγνατία Τράπεζα είχε σε ισχύ σύμβαση με την Τράπεζα Αττικής, με σκοπό την αμοιβαία χρήση του εξοπλισμού πληροφορικής σε περίπτωση ανάγκης. Μετά την ενοποίηση των τριών τραπεζών, η ενοποιημένη τράπεζα προχώρησε σε συνομολόγηση της ίδιας σύμβασης με την Τράπεζα Αττικής, η οποία δεν έχει δοκιμαστεί (δεν έχει αξιολογηθεί η δυνατότητα των συστημάτων της μιας Τράπεζας να υποστηρίξουν τις εργασίες της άλλης). Μετά τη συγχώνευση των τριών τραπεζών και τη συνεπακόλουθη αύξηση των μεγεθών, εκτιμάται ότι τα συστήματα της Τράπεζας Αττικής πιθανόν να μη μπορούν να ανταποκριθούν στις νέες αυξημένες απαιτήσεις.
- Το έργο της δημιουργίας εναλλακτικού κέντρου για το κεντρικό σύστημα T24 στις εγκαταστάσεις της εταιρείας Med Nautilus είναι στη φάση της υλοποίησης. Αφορά, προς το παρόν, μόνο το κεντρικό σύστημα T24 – Globus. Με τον υφιστάμενο σχεδιασμό, προβλέπεται η λήψη αντιγράφων ασφαλείας και η αποστολή τους από το Κεντρικό Μηχανογραφικό Κέντρο στο Κέντρο Αποκατάστασης από Καταστροφή την επόμενη μέρα. Ως συνέπεια αυτής της προσέγγισης, η τράπεζα δυνατόν να έχει απώλεια συναλλαγών μέχρι και μίας ολόκληρης μέρας.

Το Τμήμα Πληροφορικής καλείται να παρουσιάσει στη Διοίκηση της τράπεζας τις διάφορες επιλογές, όσον αφορά τον περιορισμό της απώλειας δεδομένων σε περίπτωση καταστροφής του κυρίως μηχανογραφικού κέντρου, με σκοπό η Διοίκηση να επιλέξει την προσέγγιση την οποία θεωρεί ως την πλέον κατάλληλη για την τράπεζα.

- Δεν έχει γίνει ανάλογη προεργασία για τα άλλα κρίσιμα συστήματα της Τράπεζας.
- Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης φυσικής ασφάλειας του εναλλακτικού κέντρου (κλωβός, κλειστό σύστημα παρακολούθησης (CCTV)

Η τράπεζα θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα στην αξιολόγηση και ιεράρχηση των υπολοίπων συστημάτων και να ετοιμάσει

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

χρονοδιάγραμμα υλοποίησης Σχεδίων Ανάκαμψης από Καταστροφή. Επίσης, μέσα στα πλαίσια της δημιουργίας του πιο πάνω κέντρου, η τράπεζα θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι διαδικασίες πρόσβασης, τα μέτρα ασφάλειας και προστασίας του εξοπλισμού, θα είναι του ίδιου επιπέδου με αυτά του κυρίως μηχανογραφικού της κέντρου.

10. Μονάδα Πληροφορικής

(ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 παράρτημα 2).

10.1. Ενοποίηση / εκκαθάριση δεδομένων (Data Cleansing)

- Στη λιανική τραπεζική, δεν έγινε η απαραίτητη ενοποίηση πελατών, μετά τη συγχώνευση.
- Το πιο πάνω έργο είναι ιδιαίτερα κρίσιμο, επίπονο και μακροχρόνιο.
- Η καθαρότητα της Βάσης Δεδομένων επηρεάζει την εικόνα πελάτη, την αποτελεσματικότητα βασικών συστημάτων, όπως anti-fraud, anti-money laundering, e-banking, Basel II κλπ.

Η τράπεζα καλείται να ολοκληρώσει το έργο το συντομότερο δυνατό.

10.2. Λογική Ασφάλεια

- Δεν υπάρχει εύκολος τρόπος δημιουργίας ενιαίας εικόνας όλων των προσβάσεων τις οποίες έχει ο κάθε χρήστης σε όλα τα συστήματα της τράπεζας. Κυριότεροι λόγοι είναι η μη κεντρική διαχείριση των χρηστών και η μη ύπαρξη κατάλληλου αυτοματοποιημένου εργαλείου. Θα πρέπει να εξεταστεί η πιθανότητα / χρησιμότητα της συγκέντρωσης της αρμοδιότητας διαχείρισης χρηστών για όλα τα συστήματα σε μία μονάδα (τμήμα δημιουργίας και διαχείρισης χρηστών – Διεύθυνση Οργάνωσης).

Υπάρχει ανάγκη:

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

- αναθεώρησης των δικαιωμάτων πρόσβασης των χρηστών και τυποποίηση των διαφόρων προφίλ, με σκοπό την αντιστοίχιση θέσεων / ρόλων και προσβάσεων
- αναθεώρησης της διαδικασίας παροχής και αλλαγής προσβάσεων
- επαναξιολόγησης ρόλων, προσβάσεων και συμπράξεων για ολοκλήρωση συναλλαγών, σε όλα τα συστήματα, με προτεραιότητα το κεντρικό σύστημα T24 – Globus
- αναθεώρησης / επαναξιολόγησης όλων των πράξεων, με σκοπό την επικαιροποίηση του καταλόγου των πράξεων για τις οποίες είναι απαραίτητη η ηλεκτρονική σύμπραξη δύο ατόμων για την ολοκλήρωσή τους. Για σκοπούς εφαρμογής ηλεκτρονικής σύμπραξης, εκτός από το T24 – Globus, η αναθεώρηση θα πρέπει να επεκταθεί σε όλα τα συστήματα και εφαρμογές
- δημιουργίας ισχυρών διαδικασιών, όπου είναι τεχνικά αδύνατη, ή δεν εφαρμόζεται η ηλεκτρονική σύμπραξη (π.χ. σύστημα Prime)
- επέκτασης / ομογενοποίησης του Active Directory και ένταξη σε αυτό όλων των χρηστών.

Στο πλαίσιο της ετοιμασίας και εφαρμογής της Πολιτικής Ασφάλειας, η τράπεζα καλείται να ετοιμάσει, κατά προτεραιότητα και να θέσει σε εφαρμογή διαδικασίες για τον έλεγχο της δραστηριότητας των χρηστών με προνομιακά δικαιώματα πρόσβασης, σε όλα τα συστήματα, με σκοπό την εξασφάλιση ότι οι ενέργειές τους είναι δικαιολογημένες και κατάλληλα εξουσιοδοτημένες.

Η τράπεζα καλείται να προχωρήσει στην αναθεώρηση και ενίσχυση της λογικής ασφάλειας των συστημάτων της. Οι ανοχές, λόγω του έργου συγχώνευσης, μετά τη πάροδο δύο ετών, θα πρέπει να περιοριστούν.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

10.3. Περιμετρική ασφάλεια

- Η τράπεζα έθεσε δοκιμαστικά σε λειτουργία συστήματα Intrusion Detection System (IDS) / Intrusion Prevention System (IPS). Παρατηρήθηκε ότι δεν γίνεται συστηματική επεξεργασία και αξιοποίηση των πληροφοριών, οι οποίες καταγράφονται στα 'logs & alerts των firewalls και του IDS'.
- Η τράπεζα δεν διενεργεί σε συστηματική βάση εξωτερικούς και εσωτερικούς ελέγχους παρείσφρησης. Κατά τη διάρκεια του εποπτικού ελέγχου βρισκόταν σε εξέλιξη, για πρώτη φορά μετά την συγχώνευση, ένα τέτοιο έργο.

Έλεγχοι παρείσφρησης θα πρέπει να διεξάγονται σε συστηματική βάση, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, ή όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στην τεχνολογική υποδομή ή τις εφαρμογές.

10.4. Φυσική ασφάλεια

- Μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο, ο οποίος έγινε σε μηχανογραφικό κέντρο στη Συγγρού 167, διαπιστώθηκε σειρά από αδυναμίες. Παρατηρήθηκε επίσης ότι, παρόλο που ορισμένες από αυτές είχαν εντοπιστεί και από τον Εσωτερικό Έλεγχο, δεν λήφθηκαν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα. Ενδεικτικά, αναφέρονται η ύπαρξη επικίνδυνων υλικών μέσα στο χώρο των υπολογιστών, έλλειψη μητρώου των αντιγράφων ασφαλείας και η χρήση, εν μέρει, του χώρου ως αποθηκευτικού χώρου.

Η τράπεζα καλείται να εφαρμόσει ομοιόμορφο επίπεδο ασφάλειας σε όλα τα μηχανογραφικά της κέντρα.

10.5. Άλλα Θέματα

- Ο διευθυντής καταστήματος έχει την υποχρέωση να εκτυπώνει και να ελέγχει αριθμό καταστάσεων στο τέλος της ημέρας. Το σύστημα δεν καταγράφει πληροφόρηση σχετικά με τις εκτυπώσεις αυτές, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

δειγματοληπτικών ελέγχων για διακρίβωση κατά πόσο αυτό γίνεται σε καθημερινή βάση.

- Υπεύθυνη για την εκτύπωση του PIN για το e-banking είναι η Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Τραπεζικής. Παρατηρήθηκε ότι ο εκτυπωτής δεν ελέγχεται από σύστημα παρακολούθησης κλειστού κυκλώματος, το δε ειδικό μηχανογραφικό έντυπο το οποίο χρησιμοποιείται δεν είναι αριθμημένο.
- Στη βάση δεδομένων όπου καταγράφονται περιστατικά τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα ζημιές (loss database) της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, δεν καταγράφονται από τη μονάδα Πληροφορικής περιστατικά τα οποία την αφορούν. Αντίθετα, η Μονάδα Πληροφορικής καταγράφει ορισμένα περιστατικά εσωτερικά και για δική της χρήση.

11. Έλεγχος για την Οδηγία MiFID στη ΜΕΒ (N. 3606/2007)

11.1. Κύρια ευρήματα

Τα κύρια ευρήματα του ελέγχου ήταν τα ακόλουθα:

- Καταγραφή και εφαρμογή των διαδικασιών
 - α) Dealing room – Δεν υπάρχει διαδικασία που να προβλέπει το φυσικό διαχωρισμό μεταξύ του sales desk και του trading desk
 - β) Δεν υπάρχει καταγεγραμμένη διαδικασία κατηγοριοποίησης πελατών σε ιδιώτες, επαγγελματίες και επιλέξιμους αντισυμβαλλόμενους.
 - γ) Δεν υπάρχει καταγεγραμμένη διαδικασία ώστε το Τμήμα Διαθεσίμων (Treasury) να τεκμηριώσει, όταν αυτό ζητηθεί από πελάτη, όργανο της τράπεζας ή εποπτική αρχή, ότι έκανε βέλτιστη εκτέλεση σ' ότι αφορά εκτέλεση εντολής πελάτη, με αντικείμενο ομόλογο που αγοράζεται over the counter.
- Δεν υπάρχει καταγεγραμμένη διαδικασία για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, η οποία να καλύπτει όλα τα επίπεδα της τράπεζας (δηλαδή από τα μέλη του Δ.Σ. μέχρι τους υπαλλήλους στη χαμηλότερη βαθμίδα στην ιεραρχία). Συγκρούσεις συμφερόντων μπορούν να παρουσιαστούν, μεταξύ άλλων στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) Κατά την εκτέλεση πράξεων με αντικείμενο χρηματοοικονομικό μέσο για ίδιο λογαριασμό, όταν για το ίδιο χρηματοοικονομικό μέσο η τράπεζα έλαβε εντολή από πελάτη ή πελάτες ή παρέχει συμβουλές σε πελάτη ή πελάτες με αντικείμενο το ίδιο χρηματοοικονομικό μέσο.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

β) Κατά τη διενέργεια ερευνών και αναλύσεων εισηγμένων εταιρειών, όταν η τράπεζα έλαβε εντολή από πελάτη ή πελάτες με αντικείμενο τίτλους της εν λόγω εταιρείας, η όταν η τράπεζα διενεργεί πράξεις στους τίτλους της εν λόγω εταιρείας για ίδιο λογαριασμό.

γ) Κατά την παροχή συμβουλών σε πελάτες με αντικείμενο τίτλους εταιρειών ή οντοτήτων που ανήκουν ή συνδέονται με τον Όμιλο Marfin Laiki Bank.

- Δεν υπάρχει κατάλογος των υπόχρεων προσώπων, με αποτέλεσμα να μη δύναται η τράπεζα να τεκμηριώσει ότι πληροί τις διατάξεις του Νόμου που αφορούν τα υπόχρεα πρόσωπα.
- Στην ιστοσελίδα της τράπεζας, η τράπεζα φέρεται να παρέχει την επενδυτική υπηρεσία της διαχείρισης χαρτοφυλακίων, ενώ στην πραγματικότητα δεν παρέχει αυτή την υπηρεσία. Όπως μας αναφέρθηκε, αυτή η υπηρεσία παρέχεται από τη συγγενική εταιρεία Marfin GAM A.E.Δ.Α.Κ. που εποπτεύεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

12. Marfin Leasing A.E.

Η Εταιρεία έχει αναδιαρθρωθεί μετά την ενοποίηση των τριών τραπεζών το 2007. Η παρούσα διοίκηση έχει επανεξετάσει το ενοποιημένο χαρτοφυλάκιο (31 Δεκεμβρίου 2008 €403εκ.) και έχει προβεί σε προβλέψεις για πιθανές ζημιές κατά το έτος 2008 (€6εκ. περιλαμβανομένων και προβλέψεων για μη επανακτηθείσες προκαταβολές).

Η Marfin Leasing τηρεί το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και τις προβλεπόμενες από την πιστοδοτική της πολιτική διαδικασίες

Εντοπίστηκαν όμως κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας οι ακόλουθες αδυναμίες:

12.1. Εκτιμήσεις Ακινήτων

Υπήρχαν περιπτώσεις όπου η Εταιρεία έκανε προβλέψεις ή υπέστη ζημιά σε χρηματοδοτήσεις ακινήτων λόγω ψηλών αρχικών εκτιμήσεων της αγοραίας αξίας των ακινήτων από επαγγελματίες εκτιμητές. Προς αποφυγήν παρομοίων ζημιών στο μέλλον, θα πρέπει η Εταιρεία να χρησιμοποιεί δύο εγκεκριμένους ανεξάρτητους εκτιμητές και να επιλέγει μεταξύ αυτών τη χαμηλότερη εκτίμηση ή να αξιολογεί τις εκτιμήσεις εσωτερικά (ειδικά για τις μεγάλες χρηματοδοτήσεις), χρησιμοποιώντας τη βοήθεια του Ομίλου.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

12.2. Εκτιμήσεις Παγίων (εκτός ακινήτων)

Η Εταιρεία δεν χρησιμοποιεί για τον υπολογισμό της πιθανής ζημιάς (ή αντίστοιχης πρόβλεψης), σε καθυστερημένους χρεώστες, την αγοραία αξία του σχετικού εξοπλισμού, αλλά, χρησιμοποιεί τύπους (formulae) απομείωσης που μερικές φορές δεν αντιπροσωπεύουν την πραγματική αξία μεταπώλησης του εξοπλισμού και οδηγούν σε υπερβολική ή ελλιπή πρόβλεψη. Επίσης, η φυσική ή λειτουργική κατάσταση του εξοπλισμού δεν αξιολογείται.

Η Εταιρεία, όπου είναι εφικτό, πρέπει να αξιολογεί την κατάσταση του σχετικού εξοπλισμού και βάσει των ευρημάτων της να προχωρά στην εξεύρεση, όπου είναι δυνατό, της αγοραίας αξίας του, βάσει της οποίας να καθορίζεται και η πιθανή της ζημιά. Η ίδια μεθοδολογία θα πρέπει να ακολουθείται σχετικά και με τον εξοπλισμό, ο οποίος πρόκειται να εκποιηθεί από την εταιρεία.

12.3. Πρακτική Πώλησης και Επαναμίσθωσης ή Χρηματοδοτικής Μίσθωσης.

Η Εταιρεία πολλές φορές μισθώνει ή αγοράζει και επαναμισθώνει κινητό εξοπλισμό (π.χ. εξοπλισμό τηλεοπτικών αναμεταδόσεων, ή χιονοδρομικών κέντρων), για τον οποίο δεν υπάρχει δευτερογενής αγορά ή, εάν υπάρχει, αυτή είναι περιορισμένη. Βάσει τούτου, η Εταιρεία σε περίπτωση αθέτησης των πληρωμών του πελάτη μένει εκτεθειμένη, αφού ουσιαστικά δεν θα μπορεί να πωλήσει τον εξοπλισμό (ο οποίος είναι και η μοναδική της εξασφάλιση) ή και αν καταφέρει να τον πωλήσει, τότε θα υποστεί σημαντικές ζημιές. Συνεπώς, σε περίπτωση χρηματοδότησης τέτοιου εξοπλισμού, αυτό πρέπει να γίνεται με την προσκόμιση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων και με χαμηλό ποσοστό χρηματοδότησης, σε σχέση με την αξία του εξοπλισμού.

12.4. Συμβάσεις με Επιχειρήσεις Μίσθωσης και Ενοικίασης Αυτοκινήτων.

Η Εταιρεία Leasing σύναψε με Επιχείρηση Μίσθωσης και Ενοικίασης Αυτοκινήτων (NTIPENT ΑΕ) συμβόλαια μίσθωσης, η διάρκεια των οποίων δεν συνάδει με τη διάρκεια των συμβολαίων μίσθωσης που σύναψε η επιχείρηση με τους πελάτες της. Ως εκ τούτου τα μισθώματα της Επιχείρησης Μίσθωσης και Ενοικίασης Αυτοκινήτων είναι πολύ πιο χαμηλά από αυτά της Εταιρείας Leasing. Λόγω των προαναφερόμενων, η Επιχείρηση Μίσθωσης και Ενοικίασης Αυτοκινήτων αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της και καθυστερεί τις πληρωμές της (ως συνημμένος πίνακας).

Συνεπώς, η Εταιρεία Leasing πρέπει πάντα να αξιολογεί την επάρκεια των λειτουργικών εισοδημάτων των μισθωτών της, καθώς και τη δυνατότητα αποπληρωμής των χορηγήσεων.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

12.5. Εγκριτικά Όρια

Το όριο το οποίο έχει καθοριστεί για παραπομπή αίτησης χορηγήσεων σε ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο του Ομίλου είναι το ίδιο με αυτό της τράπεζας (δηλαδή 170 εκ Ευρώ), το οποίο θεωρείται υπερβολικά υψηλό και δεν είναι αντιπροσωπευτικό για τα μεγέθη της Εταιρείας.

12.6. Επάρκεια προβλέψεων

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας εξετάστηκαν οι μη εξυπηρετούμενοι πελάτες ή πελάτες με σημαντικές καθυστερήσεις. Ελέγχθηκε επίσης μικρό δείγμα ενήμερων πιστοδοτήσεων.

Βάσει του ελεγχθέντος δείγματος, προκύπτει ανεπάρκεια των υφιστάμενων προβλέψεων κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2008 ύψους €3.832χιλ., περιλαμβανομένης και της απαίτησης κατά της ELEPHANT A.E., η οποία απορροφήθηκε από την ΚΟΡΑΣΙΔΗΣ Α.Ε. (ως συνημμένος πίνακας).

Διενεργεί όμως η εταιρεία κατά την τρέχουσα χρήση προβλέψεις € 500 χιλ. σε μηνιαία βάση, το ύψος των οποίων εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε € 6 εκ. για τη χρήση του 2009. Το ποσό αυτό αναμένεται να υπερκαλύψει την εκτιμηθείσα από τον έλεγχο ανεπάρκεια των προβλέψεων.

13. Marfin Factors and Forfaiters AE.

Η Εταιρεία έχει αναδιαρθρωθεί μετά την ενοποίηση των τριών τραπεζών το 2007. Η παρούσα διοίκηση έχει επανεξετάσει το ενοποιημένο χαρτοφυλάκιο (€218,7εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2008) και έχει προβεί στη δημιουργία ικανοποιητικών προβλέψεων για πιθανές ζημιές κατά το έτος 2008 (€ 3,8εκ.)

Η εταιρία τηρεί σε γενικές γραμμές το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και τις προβλεπόμενες από την πιστοδοτική της πολιτική διαδικασίες.

Εντοπίστηκαν όμως κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας ορισμένες αδυναμίες, που είναι οι ακόλουθες:

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

13.1. Ρυθμίσεις Χορηγήσεων

Οι χορηγήσεις οι οποίες ρυθμίζονται δεν παραμένουν ως μη εξυπηρετούμενες ή δεν εμφανίζονται στην ειδική κατηγορία των ρυθμίσεων, αλλά μεταφέρονται αμέσως στην κατηγορία των ενήμερων. Η διαδικασία αυτή δεν συνάδει με τις σχετικές οδηγίες των εποπτικών αρχών (ΚΤΚ και ΤτΕ) προς τις τράπεζες, αφ' ενός μεν για την ταξινόμηση των μη-εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και ως εκ τούτου η ενοποιημένη κατάσταση των μη-εξυπηρετούμενων χορηγήσεων που υποβάλλεται στο αρμόδιο τμήμα της ΚΤΚ είναι λανθασμένη, αφ' ετέρου δε για τη μη εμφάνιση των ρυθμίσεων στην ειδική κατηγορία της υποβαλλόμενης στην ΤτΕ κατάστασης των εποπτικών προβλέψεων (ΠΔΤΕ 2442/99), με αποτέλεσμα την υποεκτίμηση αυτών. Η Εταιρεία θα πρέπει να προβεί άμεσα σε αναθεώρηση των διαδικασιών που ακολουθεί, ούτως ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με τις οδηγίες των εποπτικών αρχών.

13.2. Εγκριτικά Όρια

Το όριο το οποίο έχει καθοριστεί για παραπομπή αίτησης χορηγήσεων σε ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο του Ομίλου είναι το ίδιο με αυτό της τράπεζας (δηλαδή €170εκ.), το οποίο θεωρείται υπερβολικά υψηλό και δεν είναι αντιπροσωπευτικό για τα μεγέθη της Εταιρείας.

14. Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος (ΕΤΕ)

1. Στρατηγική

Καταρτίζεται ετήσιος προϋπολογισμός σε συνεργασία με την ΜΕΒ. Ο καθορισμός των στρατηγικών στόχων και οι πολιτικές επίτευξής τους εξαρτώνται άμεσα από την γενικότερη στρατηγική του Ομίλου. Η ΕΤΕ αποτελεί τον επενδυτικό βραχίονα της ΜΕΒ, με περιορισμένη αυτόνομη δραστηριότητα στην προσέλκυση νέας πελατείας στον τομέα της των σχετικών χρηματοδοτήσεων (corporate banking). Δραστηριοποιείται κυρίως σε υπηρεσίες παροχής επενδυτικών συμβουλών, στην έκδοση / διαχείριση κοινοπρακτικών-ομολογιακών δανείων και συγχωνεύσεων / εξαγορών επιχειρήσεων. Σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων της και των πηγών κερδοφορίας της αποτελεί ο τομέας των συναλλαγών στο ΧΑ όπου κατέχει σημαντικό μερίδιο της αγοράς.

Το επιχειρηματικό σχέδιο της ΕΤΕ καθορίζεται κυρίως σε σχέση με τις δραστηριότητες της Χρηματοπιστηριακής και τις προσδοκώμενες προμήθειες. Η χρηματοοικονομική κρίση και η ευρύτερη ύφεση στην οικονομία έχουν αναπόφευκτα επηρεάσει αρνητικά τους ανωτέρω τομείς, ειδικότερα δε τον χρηματοπιστηριακό

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

τομέα της επενδυτικής τραπεζικής. Οι εποπτικές αρχές της Ελλάδος και της Κύπρου αναμένουν εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος ενημέρωση, σχετικά με τις στρατηγικές αποφάσεις και τα συγκεκριμένα μέτρα τα οποία προτίθεται να λάβει η Διοίκηση της ΕΤΕ, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιδράσεις της οικονομικής κρίσης.

Το 2007 ήταν η πρώτη χρήση της Τράπεζας με την παρούσα μορφή μετά τη συγχώνευσή της με την «ΕΓΝΑΤΙΑ FINANCE Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ.

2. Ποιότητα της κερδοφορίας

Η κερδοφορία της θυγατρικής τράπεζας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008 επιτεύχθηκε κυρίως ως αποτέλεσμα της προμήθειας που έλαβε η ΕΤΕ από τη MIG λόγω της σύμβασης συμβουλευτικών υπηρεσιών που ίσχυε μεταξύ των δύο μερών κατά τη διάρκεια του έτους. Συγκεκριμένα, κατά το 2008 το ποσοστό των προμηθειών που η ΕΤΕ έλαβε από τη MIG ανήλθε στο 37,3% των συνολικών καθαρών της εσόδων.

Η ΤτΕ και η ΚΤΚ κρίνουν το εν λόγω ποσοστό ως ιδιαίτερα υψηλό, γεγονός που καταδεικνύει εξάρτηση της εταιρείας από το συνεργάτη της την εταιρεία MIG. Το εν λόγω γεγονός δημιουργεί αυξημένο επιχειρησιακό κίνδυνο για την ΕΤΕ. Το συμπέρασμα αυτό έχει αποδειχθεί στη πράξη, καθώς, μετά τη μονομερή διακοπή της σύμβασης παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών από μέρους της MIG, η οποία έπαψε να ισχύει από την 1^η Μαρτίου 2009, η ΕΤΕ πρέπει να αναζητήσει εναλλακτικές πηγές κερδοφορίας προς αναπλήρωση των απολεσθέντων εσόδων. Συνεπώς, η ΤτΕ και η ΚΤΚ κρίνουν σκόπιμη την άμεση ενημέρωση αναφορικά με τα μέτρα που προτίθεσθε να λάβετε για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος.

3. Οργανωτική και Λειτουργική Δομή της εταιρείας

3.1. Καταγραφή Αρμοδιοτήτων (ΠΔΤΕ 2577 /9.3.07 II παραγ7).

Δεν έχουν καταγραφεί και εγκριθεί από το Δ. Σ. οι αρμοδιότητες των διαφόρων στελεχών, ιδιαίτερα δε των δύο βασικών υπεύθυνων επιτελικών στελεχών της ΕΤΕ. (κου Κουνάδη, CEO Securities Transactions & Investment Banking, κου Κ. Μάγειρα, Vice Chairman Credit & Corporate Banking). Οι εποπτικές αρχές θεωρούν ότι η καταγραφή σαφών αρμοδιοτήτων του συνόλου των στελεχών μειώνει τον λειτουργικό κίνδυνο και συμβάλλει αποφασιστικά στην ομαλή λειτουργία της ΕΤΕ. Εντός του ανωτέρω πλαισίου κρίνεται σκόπιμη η άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων.

3.2. Διαχωρισμός Καθηκόντων (ΠΔΤΕ 2577 /9.3.07 II παραγ7).

Η υπηρεσία αξιολόγησης χορηγήσεων και η υπηρεσία παρακολούθησης και εξυπηρέτησης δανείων βρίσκονται υπό την ευθύνη του ίδιου στελέχους. Επίσης, από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι, το ύψος των συνολικών προβλέψεων για επισφάλειες υπολογίζεται από τον ανωτέρω και εγκρίνεται από τον επικεφαλής του Credit & Corporate Banking.

Οι εποπτικές αρχές κρίνουν ότι υφίσταται σύγκρουση αρμοδιοτήτων, καθώς ο εν λόγω αξιωματούχος έχει τη δυνατότητα τόσο της ανάληψης όσο και της παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου. Επιπρόσθετα, η έγκριση του ύψους των προβλέψεων δεν πρέπει να δίνεται από τον επικεφαλής του Credit & Corporate Banking, ο οποίος έχει την τελική ευθύνη ανάληψης του πιστωτικού κινδύνου.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Συνεπώς, οι εποπτικές αρχές θεωρούν αναγκαία την άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων, ώστε να επιτευχθεί ο επαρκής διαχωρισμός καθηκόντων αναφορικά με τις εν λόγω δραστηριότητες.

3.3. Σύνθεση της Εκτελεστικής Επιτροπής (ΕΕ) και της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού (ΕΔΕΠ)

Διαπιστώθηκε ότι στην ΕΕ συμμετέχει η κ. Σουβατζόγλου, επικεφαλής της Διεύθυνσης Προσωπικού της ΕΤΕ και στην ΕΔΕΠ ο κ. Καρατζένης, επικεφαλής της Νομικής Υπηρεσίας της ΕΤΕ. Οι εποπτικές αρχές, χωρίς να αμφισβητούν την επαγγελματική κατάρτιση των ανωτέρω στελεχών στα αντικείμενα της αρμοδιότητας τους, θεωρούν αναγκαία την λεπτομερή πληροφόρηση τους σε σχέση με την εξειδικευμένη τεχνογνωσία και την σχετική εμπειρία που διαθέτουν οι ανωτέρω, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν με επιτυχία στις σύνθετες απαιτήσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στις δύο προαναφερόμενες Επιτροπές.

4. Διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

4.1. Πιστοδοτική Πολιτική

Η ΕΤΕ ευρίσκεται σε περίοδο αναθεώρησης και συμπλήρωσης του συνόλου των Εγχειριδίων Λειτουργίας και των διαδικασιών εκτέλεσης των εργασιών της με έμφαση την επικαιροποίηση των πιστοδοτικών διαδικασιών, οι οποίες εναρμονίζονται πλήρως με της αντίστοιχες της ΜΕΒ. Οι αναθεωρημένες διαδικασίες έχουν δοθεί στα μέλη του Δ.Σ. για επεξεργασία και πρόκειται να εγκριθούν σε μία από τις προσεχείς συνεδριάσεις του. Συνιστάται, μετά τη επίσημη θεσμοθέτηση της Πιστοδοτικής Πολιτικής, το προσωπικό της ΕΤΕ να τύχει της ανάλογης επιμόρφωσης, ώστε να αφομοιώσει πλήρως και να εφαρμόζει επακριβώς τις σχετικές διαδικασίες.

4.2. Εγκριτικά όρια

Τα εγκριτικά όρια των επιτροπών εγκρίσεων θεωρούνται ψηλά και χρήζουν περαιτέρω ανάλυσης και ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, οι πιστοδοτήσεις της Επενδυτικής Τράπεζας εγκρίνονται ως εξής :

- * Επιτροπή Εγκρίσεων Πιστοδοτήσεων : έως € 70 εκ.
- * Εκτελεστική Επιτροπή : από € 70 εκ. έως € 170 εκ.
- * Δ.Σ. : απεριόριστο όριο

Προ της εκταμίευσης, απαραίτητη είναι η γνωστοποίηση των εγκρίσεων στους κ.κ. Α. Βγενόπουλο (Εκτελεστικό Αντιπρόεδρο) και Ε. Μπουλούτα (Δ/νοντα Σύμβουλο Ομίλου) και η λήψη υπογραφής τους στο Εισηγητικό.

Ειδικότερα, το ποσό των €170εκ, πέραν οποιού χρειάζεται η εκ των προτέρων έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου υπερβαίνει κατά πολύ το μέγιστο ποσό που, σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τα ΜΧΑ (25%), η ΕΤΕ μπορεί να χορηγήσει σε ατομική βάση. Ως εκ τούτου, τα εγκριτικά όρια με την υφιστάμενη μορφή τους κρίνονται ότι δεν ανταποκρίνονται στους ουσιαστικούς σκοπούς της θεσμοθέτησής τους ως παράμετροι ελέγχου ενός αποτελεσματικού ΣΕΕ

Η εν λόγω αδυναμία θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Συνεπώς, κρίνεται αναγκαία η άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων, ώστε να διαμορφωθεί ένα σύστημα εγκριτικών ορίων, το οποίο θα είναι ανάλογο των εργασιών της ΕΤΕ και το οποίο θα δημιουργεί

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ένα εύρυθμο πλαίσιο ανάληψης πιστωτικού κινδύνου και θα παρέχει ανάλογα εργαλεία ελέγχου όλων των μορφών κινδύνων (ΠΔΤΕ 2577 /9.3.07 II παραγ15.2).

4.3 Επικύρωση εγκρίσεων από Εκτελεστική Επιτροπή

- Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις, όπως Όμιλος Πηλαδάκης, ΥΓΕΙΑ, Όμιλος Γιαννίκου, MIG Leisure και V-net A.E., έχουν εκταμιευθεί χορηγήσεις πριν τη λήψη της έγκρισης από την Εκτελεστική Επιτροπή, όπως σαφώς προβλέπεται από κανονιστικό πλαίσιο. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, η Εκτελεστική Επιτροπή κλήθηκε απλά να επικυρώσει τις σχετικές αποφάσεις (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06).

Η εν λόγω πρακτική αποτελεί ουσιαστική παραβίαση του εσωτερικού μηχανισμού ελέγχου της ΕΤΕ και ενέχει υψηλό λειτουργικό κίνδυνο. Κρίνεται σκόπιμη η άμεση διακοπή της και η λήψη διορθωτικών μέτρων για τη αντιμετώπιση των γενεσιουργών της αιτίων, θεωρώντας δεδομένο ότι οφείλεται σε έκτακτες συνθήκες χορηγητικών αιτημάτων και όχι σε σκόπιμη μη τήρηση των υφισταμένων πιστοδοτικών διαδικασιών και απαξίωση του ρόλου της Εκτελεστικής Επιτροπής.

4.4 Τήρηση Εγκριτικών Όρων

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις χορηγήσεων (με ημερομηνία ελέγχου 28/02/09), στις οποίες η κάλυψη από εξασφαλίσεις υπολείπεται της ελάχιστης κάλυψης που απαιτείται από τους όρους των σχετικών εγκρίσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται η Ελληνική Θεαμάτων ΑΕ και η IRF European Finance Investment. Επισημαίνεται ότι η άποδυνάμωση της κάλυψης αυξάνει τον Πιστωτικό Κίνδυνο και είναι αναγκαία η λήψη διορθωτικών μέτρων που να αποκαθιστούν τα επίπεδα κάλυψης των πιστοδοτήσεων, στα όρια που προβλέπονται από τις εγκρίσεις τους. (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06).

5 Outsourcing (ΠΔΤΕ 2577/9.3.06 όπως τροποποιήθηκε με την 2597/31.10.07 παράρτημα 1) δραστηριότητες στη Marfin Egnatia Bank

Έχουν ανατεθεί στις αντίστοιχες μονάδες της ΜΕΒ οι λειτουργίες Διαχείρισης/ Παρακολούθησης Κινδύνων, Εσωτερικού Ελέγχου και η εκτέλεση των συναλλαγών διατραπεζικών πράξεων, μέσω του Treasury. Για την εκχώρηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων έχουν υπογραφεί συμβάσεις ανάθεσης στις οποίες αναφέρεται ότι η αμοιβή για τις ανωτέρω υπηρεσίες θα καθορισθεί με ειδικότερη συμφωνία, μεταξύ ΜΕΒ και ΕΤΕ σε μεταγενέστερο διάστημα. Το γεγονός αυτό εκτιμάται ότι συνιστά μορφή έμμεσης διευκόλυνσης της ΕΤΕ και θεωρείται σκόπιμο να αποκατασταθεί με τον καθορισμό της σχετικής αμοιβής.

6 Έλεγχος για την Οδηγία MiFID (N. 3606 / 2007)

Τα κύρια ευρήματα του ελέγχου ήταν τα ακόλουθα:

- Καταγραφή διαδικασιών και εφαρμογή των διαδικασιών
 - α) Η διαδικασία κατηγοριοποίησης πελατών σε ιδιώτες, επαγγελματίες και επιλέξιμους αντισυμβαλλόμενους έχει

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

επικαιροποιηθεί αλλά δεν έτυχε ακόμη έγκρισης από το Δ.Σ. της τράπεζας.

β) Δεν υπάρχει καταγεγραμμένη διαδικασία ώστε το Τμήμα Διαθεσίμων (Treasury) να τεκμηριώσει, όταν αυτό ζητηθεί από πελάτη, όργανο της τράπεζας ή εποπτική αρχή, ότι έκανε βέλτιστη εκτέλεση σ' ότι αφορά την υπηρεσία λήψης και διαβίβαση εντολής πελάτη με αντικείμενο μετοχή που διαπραγματεύεται σε χρηματιστήριο άλλο από τα Χρηματιστήριο Αθηνών. Σημειώνεται ότι η τράπεζα δεν εκτελεί την εντολή, απλώς τη λαμβάνει και τη διαβιβάζει σε άλλο broker. Ως αποτέλεσμα, η τράπεζα θεωρεί ότι η εκτέλεση που κάνει ο broker ισοδυναμεί με βέλτιστη εκτέλεση, χωρίς όμως να είναι η τράπεζα σε θέση να το τεκμηριώσει.

- Δεν υπάρχει καταγεγραμμένη διαδικασία για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, η οποία να καλύπτει όλα τα επίπεδα της τράπεζας (δηλαδή από τα μέλη του Δ.Σ. μέχρι τους υπαλλήλους στη χαμηλότερη βαθμίδα στην ιεραρχία). Συγκρούσεις συμφερόντων μπορούν να παρουσιαστούν, μεταξύ άλλων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) Κατά την εκτέλεση πράξεων με αντικείμενο χρηματοοικονομικό μέσο για ίδιο λογαριασμό, όταν για το ίδιο χρηματοοικονομικό μέσο η τράπεζα έλαβε εντολή από πελάτη ή πελάτες ή παρέχει συμβουλές σε πελάτη ή πελάτες με αντικείμενο το ίδιο χρηματοοικονομικό μέσο.
 - β) Κατά τη διενέργεια ερευνών και αναλύσεων εισηγμένων εταιρειών όταν η τράπεζα έλαβε εντολή από πελάτη ή πελάτες με αντικείμενο τίτλους της εν λόγω εταιρείας, η όταν η τράπεζα διενεργεί πράξεις στους τίτλους της εν λόγω εταιρείας για ίδιο λογαριασμό.
 - γ) Κατά την παροχή συμβουλών σε πελάτες με αντικείμενο τίτλους εταιρειών ή οντοτήτων που ανήκουν ή συνδέονται με τον Όμιλο Marfin Laiki Bank.
- Δεν υπάρχει πλήρης κατάλογος των υπόχρεων προσώπων (παρουσιάζονται στον κατάλογο μόνο τα μέλη του ΔΣ και του προσωπικού της τράπεζας, χωρίς να παρουσιάζονται τα συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα π.χ. σύζυγος, τέκνα, κλπ), με αποτέλεσμα να μη δύναται η τράπεζα να τεκμηριώσει ότι πληροί τις διατάξεις του Νόμου που αφορούν τα υπόχρεα πρόσωπα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

MARFIN LEASING ΑΕ
ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΚΑΤΑ ΤΙΣ 31/12/2008
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ ΜΕ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΒΛΕΨΩΝ

Α/Α	ΚΩΔ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΚΛΑΔΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ 31/12/2008	ΠΡΟΒΛΕΨΗ 31/12/2008 Marfin Leasing ΑΕ	Επίσημη Αντιπαρκα Προβλεψη	ΑΞΙΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31/12/2008	ΑΝΟΙΚΤΗ ΘΕΣΗ	ΕΣΟΔΑ	Σημειώσεις
				ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	
1	79	ΝΤΡΕΝΤ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΚΩΝ ΜΙΘΩΣΕΩΝ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΧΡΟΝΙΑΝΙΣΤΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ /	4.890.541	0	3.100.000	1.763.439	3.127.102		Λόγω ρύθμισης με Dynamic δεν φαίνεται καθυστέρηση
3	3945	ΧΑΛΥΒΕΣ ΚΑΡΑΛΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΓΕΡΓΑ - ΑΝΘΡΑΚΟΜΙΑ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	590.718	0	1.163.944	184.000	406.718	544.688	Άρθρο 44 δεν υπάρχει σύμβαση -100% έτσοκα σε 10 χρόνια
4	1433	ΞΕΝΟΣ Δ. ΑΕ	ΕΜΠΟΡΙΟ / ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	2.924.492	2.227.000	3.487.46	400.000	297.492	811.401	Λειτουργεί. (έχουν εκποίηση τα ακίνητα)
5	2744	ΕΜΠΕΔΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ-ΕΜΠΟΡΙΚΗ-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ-ΝΑΥΤΙΛΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΤΕΧΝΙΚΕΣ - ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ	1.299.521	939.330	220.38	68.721	291.470	621.008	Λόγω Έλλειψη φορολογικής ενημερότητας δεν έχει επικυρωθεί η ρύθμιση για το άρθρο 44 (15 χρόνια 35%). Δεν υφίστανται πρόσφατες οικονομικές καταστάσεις.
6	1559	ΒΕΤΑΝΕΤ ΑΒΕΕ	ΕΜΠΟΡΙΟ / ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΕΣΟΤΙΣΜΟΣ	589.017	0	1.172.254	384.275	204.742		Κίνητος εξοπλισμός εμπτηγμένους. Υπέβαλε αίτηση υπαγωγής στο Άρθρο 99 που δεν προχώρησε λόγω ασυμφωνίας πιστωτών.
7	390	ΑΛΛ-ΝΕΤ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ	925.745	0	1.190.241	745.504	180.241		Η Έταιρεία δεν λειτουργεί προστοπαρων λογο αφαίρεσης της σύνδεσης του δικτύου της από τον ΟΤΕ και ανάκτησης ακινήτου από την Γενική Leasing. Δεν έγινε σωστά η αφαίρεση θα γίνει αργότες πάντων υπευθύνων.
8	1801	MARICOM ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΙΧΘΥΟΚΑΛΙΒΕΡΤΕΙΩΝ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ / ΨΑΡΙΑ ΚΑΙ ΨΑΡΙΚΑ	114.707	0	223.941	5.576	109.131	109.243	Λόγω άτυπη ρύθμιση
9	775	ΟΣΤΡΑΚΙΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΧΙΟΝΟΦΟΡΜΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΕ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	146.426	0	732.13	49.805	96.621		Επικείται ρύθμιση. Εξοπλισμός μειωμένης εμπτηγμότητας.
10	2958	ΖΕΛΑΛΩΔΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΡΕΑΤΩΝ	ΕΜΠΟΡΙΟ / ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	819.503	0	50.000	874.000	-54.097	326.208	Προς επικύρωση η υπαγωγή του μισθωτή στο Άρθρο 99 Π.Κ. Μισθία κινητά και ακίνητα.
0353		ELEPHANT Α.Ε.	ΕΜΠΟΡΙΟ / ΜΗΧΑΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ, ΑΞΕΣΟΥΑΡ ΔΑΝΑΛΩΣΙΜΑ	1.694.230						Η μισθωτή αφαίρεση έγινε από την Ραδιο Κορασίας ΑΕ, κατόπιν αυτού η πιθανή ζημία υπολογίστηκε βάση της ζήτησης που υπολογίστηκε στον Όμιλο για την Ραδιο Κορασίας.
12	3066	ΦΑΡΜΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΕΜΠΟΡΙΟ / ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	246.957	0	1.694.230	1.694.230	0	1.031.093	Αναμένεται ρύθμιση.
13	0875	ΒΑΡΔΑΒΑΣ ΕΥΡΥΠΛΗΝ Ι. του ΜΙΧΑΗΛ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΣ	186.318	0	49.391	106.263	140.694		Ρύθμιση μη τηρείται
14	2325	ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ / ΔΙΑΜΕΤΑΦΟΡΕΙΣ	240.574	0	48.115	48.185	138.134	186.055	
				14.669.149,00	3.166.330,00	3.831.940,00	6.429.398,00	5.073.420,00	3.835.645,00	Υπο καταγγελία το 2009. Υπέβαλε αίτημα ρύθμισης

MARFIN LEASING ΑΕ

